

СЛУЖБА

НА СОЦИЈАЛИСТИЧКА ФЕДЕРАТИВНА РЕПУБЛИКА ЈУГОСЛАВИЈА

830
Sluzbeni vestnik SR
Makedonije

91001 Скопје
rah 51

„СЛУЖБЕН ЛИСТ НА СФРЈ“ излегува во издание на српскохрватски односно хрваткосрпски, словенечки, македонски, албански и унгарски јазик. — Огласи според тарифата — Жиро сметка кај Службата на општественото книговодство 60802-603-19644

Петок, 21 октомври 1983

БЕЛГРАД

БРОЈ 55

ГОД. XXXIX

Цена на овој број е 52 динари. — Претплатата за 1983 година изнесува 1425 динари — Рок за рекламации 15 дена. — Редакција: Улица Јована Ристиќа број 1. Пошт. Фах 225. — Телефони: Централна 650-155; Уредништво 651-835; Служба за претплата 651-732; Телекс 11756

656.

Врз основа на член 104 став 6 и член 120 од Законот за Југословенската банка за меѓународна економска соработка и за заедничките финансиски организации („Службен лист на СФРЈ“, бр. 55/78), врз основа на согласност од надлежните републички и покраински органи, Сојузниот извршен совет донесува

УРЕДБА

ЗА ДОПОЛНЕНИЕ НА УРЕДБАТА ЗА УСЛОВИТЕ И ПОСТАПКАТА ЗА ОСНОВАЊЕ НА ЗАЕДНИЧКИ ФИНАНСИСКИ ОРГАНИЗАЦИИ, ЗА УСЛОВИТЕ И НАЧИНОТ НА ПРИСТАПУВАЊЕ КОН СКЛУЧЕНИТЕ ДОГОВОРИ ЗА ОСНОВАЊЕ И РАБОТЕЊЕ НА ЗАЕДНИЧКИТЕ ФИНАНСИСКИ ОРГАНИЗАЦИИ И ЗА ЕВИДЕНЦИЈАТА ЗА ОДОБРЕНИТЕ ДОГОВОРИ

Член 1

Во Уредбата за условите и постапката за основање на заеднички финансиски организации, за условите и начинот на пристапување кон склучените договори за основање и работење на заедничките финансиски организации и за евиденцијата за одобрените договори („Службен лист на СФРЈ“, бр. 55/79) во член 6 по став 2 се додава нов став 3, кој гласи:

„По исклучок од одредбата на став 2 од овој член, при одобрувањето на договори за основање и работење на заедничките финансиски организации, Сојузниот извршен совет може, врз основа на согласност од надлежните републички и покраински органи, да одобри странски лица — основачи на заедничка финансиска организација, како трајна организација, да можат да имаат во фондот на основачите влог поголем од 49% од вкупно вложените средства во тој фонд.“

Член 2

Оваа уредба влегува во сила осмиот ден од денот на објавувањето во „Службен лист на СФРЈ“

Е. п. бр. 526

29 септември 1983 година
Белград

Сојузен извршен совет

Потпретседател,
Борисав Сребриќ, с. р.

657.

Врз основа на член 61 став 1 од Законот за основите на системот на цените и за општествената контрола на цените („Службен лист на СФРЈ“, бр. 1/80 и 38/80), врз основа на согласност од надлежните републички и покраински органи, Сојузниот извршен совет донесува

ОДЛУКА

ЗА ДОПОЛНЕНИЕ НА ОДЛУКАТА ЗА ОПРЕДЕЛУВАЊЕ НА ПРОИЗВОДИТЕ И УСЛУГИТЕ ОД НАДЛЕЖНОСТ НА РЕПУБЛИКИТЕ, АВТОНОМНИТЕ ПОКРАИНИ И ОПШТИНИТЕ, ЗА КОИ ОРГАНИЗАЦИИТЕ НА ЗДРУЖЕН ТРУД СЕ ДОЛЖНИ ДА ДОСТАВУВААТ ЦЕНОВНИЦИ ЗАРАДИ ЗАВЕРКА

1. Во Одлуката за определување на производите и услугите од надлежност на републиките, автономните покраини и општините, за кои организациите на здружен труд се должни да доставуваат ценовници заради заверка („Службен лист на СФРЈ“, бр. 39/83) во точка 10, по став 1, се додава нов став 2, кој гласи:

„По исклучок од одредбата на став 1 од оваа точка, организациите на здружен труд што се занимаваат со работи на прометот на мало на земјоделски и прехранбени производи од гранките 0201 и 0130 можат учеството за покривање на трошоците на прометот што постоело во апсолутен износ, според прописите што важеле на 31 јули 1982 година, да го зголемат до 20%.“

Досегашниот став 2 станува став 3.

2. Оваа одлука влегува во сила наредниот ден од денот на објавувањето во „Службен лист на СФРЈ“.

Е. п. бр. 563

13 октомври 1983 година
Белград

Сојузен извршен совет

Потпретседател,
Борисав Сребриќ, с. р.

658.

Врз основа на чл. 2 до 5 и член 8 од Законот за пригодни ковани пари („Службен лист на СФРЈ“, бр. 35/80), Сојузниот извршен совет донесува

ОДЛУКА

ЗА ИЗДАВАЊЕ ПРИГОДНИ КОВАНИ ПАРИ ПО ПОВОД 40-ГОДИШНИНАТА ОД БИТКАТА НА НЕРЕТВА И 40-ГОДИШНИНАТА ОД БИТКАТА НА СУТЈЕСКА

1. Народната банка на Југославија по повод 40-годишнината од битката на Неретва и 40-годи-

шнината од битката на Сутјеска ќе издаде пригодни ковани пари во апоен од 10 динари.

2. Пригодните ковани пари од точка 1 на оваа одлука Народната банка на Југославија ќе ги издаде во вкупен износ од 20.000.000 динари, и тоа во следните количини и износи:

1) 1.000.000 парчиња по повод 40-годишнината од битката на Неретва — во износ од 10.000.000 динари;

2) 1.000.000 парчиња по повод 40-годишнината од битката на Сутјеска — во износ од 10.000.000 динари.

3. Пригодните ковани пари од точка 1 на оваа одлука се изработени од легура со 61% бакар, 19% никел и 20% цинк, во обична техника, а имаат тежина 8,70 грама и пречник 30 милиметри.

Дозволено е отстапување од тежината на секое одделно парче на пригодни ковани пари до 5% над или под тежината од став 1 на оваа точка.

4. Изгледот од лицето на пригодните ковани пари од точка 1 на оваа одлука е следниот: во средината е грбот на Социјалистичка Федеративна Република Југославија, а околу грбот е напишан називот: „СФР Југославија“ на кирилица и латиница, бројната ознака на вредноста: „10“ и буквата „Д“ на кирилица и латиница.

5. Изгледот на опачината на пригодните ковани пари од точка 1 на оваа одлука е следниот:

1) по повод 40-годишнината од битката на Неретва — во средината е цртеж на урнатиот мост на Неретва кај Јабланица, над цртежот на мостот се означите на годините: „1943“ и „1983“, а под цртежот на мостот е зборот: „Неретва“ напишан на латиница и кирилица;

2) по повод 40-годишнината од битката на Сутјеска — во средината е цртеж на споменикот за битката на Сутјеска на Тјентиште над цртежот на споменикот се означите на годините: „1943“ и „1983“, а под цртежот на споменикот е зборот: „Сутјеска“ напишан на кирилица и латиница.

6. Работ на пригодните ковани пари од став 1 на оваа одлука е опточен со рецки.

7. Оваа одлука влегува во сила осмиот ден од денот на објавувањето во „Службен лист на СФРЈ“.

Е. п. бр. 507
29 септември 1983 година
Белград

Сојузен извршен совет

Потпретседател,

Борисав Сребриќ, с. р.

659.

Врз основа на чл. 59 и 60 од Законот за основите на системот на цените и за општествената контрола на цените („Службен лист на СФРЈ“, бр. 1/80 и 38/80), Сојузниот извршен совет донесува

ОДЛУКА

ЗА ДОПОЛНЕНИЕ НА ОДЛУКАТА ЗА ОПРЕДЕЛУВАЊЕ НА НАЈВИСОКОТО НИВО НА ЦЕНИТЕ НА ОПРЕДЕЛЕНИ ПРОИЗВОДИ И УСЛУГИ И ЗА ОПРЕДЕЛУВАЊЕ НА ПРОИЗВОДИТЕ И УСЛУГИТЕ ОД НАДЛЕЖНОСТ НА ФЕДЕРАЦИЈАТА ЗА КОИ ОРГАНИЗАЦИЈИТЕ НА ЗДРУЖЕН ТРУД СЕ ДОЛЖНИ ДА ДОСТАВУВААТ ЦЕНОВНИЦИ ДО СОЈУЗНАТА ЗАЕДНИЦА ЗА РАБОТИ НА ЦЕНИТЕ ЗАРАДА ЗАВЕРКА

1. Во Одлуката за определување на највисокото ниво на цените на определени производи и ус-

луги и за определување на производите и услугите од надлежност на федерацијата за кои организациите на здружен труд се должни да доставуваат ценовници до Сојузната заедница за работи на цените заради заверка („Службен лист на СФРЈ“, бр. 39/83) во точка 8 по став 1 се додава нов став 2, кој гласи:

„По исклучок од одредбата на став 1 од оваа точка, организациите на здружен труд што се занимаваат со работи на прометот на мало на земјоделски и прехранбени производи и организациите на здружен труд што се занимаваат со промет на лекови на мало (аптеки) можат учеството за покривање на трошоците на прометот што постоело во апсолутен износ, според прописите што важеле на 31 јули 1982 година, да го зголемат, и тоа:

1) за земјоделски и прехранбени производи од гранките 0201 и 0130 — до 20%;

2) за лекови — до 20%.“

Досегашниот став 2 станува став 3.

2. Оваа одлука влегува во сила наредниот ден од денот на објавувањето во „Службен лист на СФРЈ“.

Е. п. бр. 564
13 октомври 1983 година
Белград

Сојузен извршен совет

Потпретседател,

Борисав Сребриќ с. р.

660.

Врз основа на член 11 став 2 од Законот за стандардизацијата („Службен лист на СФРЈ“, бр. 38/77, 11/80 и 30/80), сојузниот секретар за народна одбрана пропишува

ПРАВИЛНИК

ЗА ТЕХНИЧКИТЕ НОРМАТИВИ ЗА ЗАСОЛНИШТА

ОПШТИ ОДРЕДБИ

Член 1

Со овој правилник се определуваат техничките нормативи за засолништа и за двоенаменски објекти и простории за заштита на населението од војнени дејства и техничките нормативи за средствата, опремата и уредите за употреба во засолништата;

Член 2

Како засолниште за заштита на населението од војнени дејства се смета, во смисла на овој правилник, градежен објект, односно дел од градежен објект, наменет за користење во време на војна кој мора да има:

1) затворени и функционално поврзани простории што обезбедуваат заштита од механичко, топлоотно, радијационо и хемиско дејство на оружје;

2) влез и помошен излез што се отпорни на ударен бран од експлозија;

3) вградени средства, опрема и уреди за заштита на отворите и за задоволување на неопходните физиолошки потреби на лицата предвидени за престој во засолништето.

Член 3

Како двонаменски објект односно двонаменска просторија се смета, во смисла на овој правилник, градежен објект односно дел од градежен објект наменет за користење во време на мир, што е изграден или приспособен така што да ги исполнува условите од член 2 на овој правилник и во време на војна да може да се користи како засолниште.

Трансформацијата на објектот од став 1 на овој член за употреба во време на војна мора да се изврши најдоцна за 24 часа.

Член 4

Заштитните својства на засолништето се изразуваат со отпорноста на дејствата на оружја што засолништето може да ги поднесе без нарушување на функцијата, и тоа:

1) во однос на механичкото дејство:

— со големината на натпритисокот на воздушниот ударен бран од експлозија (во натамошниот текст: натпритисокот);

— со калибарот на авиобомбата или на друг проектил што директно ќе го погоди засолништето;

2) во однос на радијационото дејство — со јачината и интензитетот на радиоактивните зрачења (гама-зраци, неутрони);

3) во однос на топлотното дејство — со интензитетот и количеството на топлина;

4) во однос на хемиското дејство — со концентрацијата на отровните материји во надворешната атмосфера.

Заштитните својства на влезот и на помошните излези на засолништето се изразуваат со отпорноста на механичките дејства според став 1 точка 1 од овој член.

Заштитните својства на засолништата се искажуваат со големината на натпритисокот односно со калибарот на авиобомбата што директно ќе го погоди засолништето, при што се подразбираат и припаѓачките заштитни својства спрема другите дејства од став 1 на овој член (во натамошниот текст: обем на заштита).

II. КАРАКТЕРИСТИКИ НА ЗАСОЛНИШТАТА

Член 5

Засолништето за дополнителна заштита мора да има:

- 1) обем на заштита од 50 кРа натпритисок;
- 2) функционално решени простории опремени за повеќечасовно задржување до 50 лица.

Засолништето за зајакната заштита мора да има:

- 1) обем на заштита од 100 кРа до 300 кРа натпритисок;
- 2) функционално решени простории опремени за седумдневен непрекинат престој до 300 лица.

Засолништето за зајакната заштита мора да има:

- 1) обем на заштита од директен погодок на авиобомба со калибар најмалку од 300 kg;
- 2) функционално решени простории опремени за четиринаесетдневен непрекинат престој до 2 000 лица.

Техничките нормативи за засолништа за зајакната заштита се определуваат со посебен пропис.

III. УСЛОВИ ЗА ПЛАНИРАЊЕ И ИЗГРАДБА НА ЗАСОЛНИШТА

Член 6

Засолнишниот простор се определува, и тоа:

1) за семејни засолништа — за предвиден број членови на домаќинство, а најмалку за три лица;

2) за куќни засолништа и за засолништа за станбен блок — според големината на зградата, односно групата на згради, сметајќи на 50 m² развиена градежна (брото) површина на зградата да се обезбеди засолнишен простор најмалку за еден жител;

3) за засолништа за организација на здружен труд или за друга организација — за две третини од вкупниот број работници во организацијата, а при работа во повеќе смени — за две третини од бројот на работниците во најголемата смена во време на војна;

4) за јавни засолништа — според проценетиот број жители што можат да се затечат на јавно место и според бројот на жителите за кои не е обезбедено куќно засолниште или засолниште за станбен блок, во полупречникот на гравитацијата на тоа засолниште.

Член 7

Мрежата на засолништа во рамките на урбана единица треба да ги исполнува следните услови:

1) полупречникот на гравитацијата да биде толкав што да се обезбеди доаѓање во засолништето за предвиденото време;

2) растојанието меѓу засолништето за дополнителна заштита, односно основна заштита да биде најмалку 15 m;

3) растојанието од точка 2 на овој член да може да биде и помало ако во групата на засолништа за дополнителна заштита нема повеќе од 50 лица односно 300 — во групата на засолништа за основна заштита;

4) да се наоѓаат на што поголема оддалеченост од лесно запални и експлозивно опасни места;

5) да е обезбедено напуштање на засолништето во случај да се разурне урбаната единица или еден нејзин дел во кој се наоѓа засолништето.

Член 8

Растојанието од влезот на засолништето до најоддалеченото место од кое се тргнува во засолништето изнесува најмногу 250 m (полупречник на гравитацијата). Вертикалната оддалеченост се смета тројно.

Член 9

Досегот на урнатините, односно веројатното растојание до кое главните количества на урнатините се распростираат при разурнувањето на зградата, мерено вертикално на страните на основата на зградата, изнесува:

$$d = H/2$$

каде што е:

d — досег на урнатините во m, а H — височина на зградата во m мерено од површината на почвата до долниот раб на покривот.

Член 10

Засолништата, по правило, се градат така што да бидат вкопани.

Подот на ископаните засолништа треба да биде под нивото на околното земјиште на длабочина:

$$H_u(m) \geq \frac{m_p - d \cdot \rho_b}{\rho_z} + d + h$$

каде што е:

H_u — длабочина мерена од најниската кота на површината на почвата над засолништето до котата на подот на засолништето; d — дебелина на горната плоча во m ; h — височина на просторијата за престој во m ; m_p — површинска густина; ρ_b — густина на бетонот во kg/m^3 ; ρ_z — густина на почвата во kg/m^3 .

Засолништата во згради со повеќе подземни каптови мораат да се наоѓаат, по правило, на најдолниот подземен кат.

Ако, поради високо ниво на подземната вода, не може да се исполни условот од став 2 на овој член, засолништата можат да бидат делумно ископани односно засипани или надземни.

Подот на засолништата треба да биде најмалку 30 cm над утврденото или проектираното ниво на подземната вода.

Член 11

Засолништето треба да се заштити од атмосферски, површински и подземни води со примена на вообичаените мерки во градежништвото.

Член 12

Низ засолништето не смеат да поминуваат инсталации за водовод, канализација, греење и гас, како ни електрични инсталации од висок напон и др., што не му припаѓаат на засолништето.

Во засолништето не смеат да се наоѓаат контролни, разводни и други шахтови, оџаци, димоводи, канали за вентилација и разни одводни цевки (за губре, дождовница и др.) што не му припаѓаат на засолништето.

Член 13

Објектите и просториите што можат да се реконструираат во засолништа мораат, покрај условите од член 7, член 10 став 4 и член 12 на овој правилник, да ги исполнуваат и следните услови:

- 1) да се градени од цврст и незапалив материјал;
- 2) да се наоѓаат под површината на почвата, а најмалку до две третини од светлата височина на засолништето;
- 3) вкупната површина на отворите на надворешните ѕидови, по правило да не преминува 10% од површината на подот на просторијата;
- 4) да имаат армиранобетонски тавани.

IV. ФУНКЦИОНАЛНО РЕШЕНИЕ НА ЗАСОЛНИШТАТА

1. Влез

Член 14

Влезот во засолништето и во двоенаменскиот објект треба да се конструира така што средството за затворање на влезниот отвор да биде заштитено од непосредно механичко, топлотно и радијационо дејство на оружје

Член 15

Отвор во двоенаменскиот објект што се користи само во време на мир, а непосредно е изложен на механичко, топлотно, радијационо и хемиско дејство на оружје, се затвора херметички со средство за затворање на отворот отпорно на пробив.

Кога ќе престане мирновременското користење на отворот од став 1 на овој член, отворот мора да се затвори и да се исклучи од употреба.

Член 16

Бројот и големината на влезните отвори во засолништето се следните:

- 1) за засолништа до 50 лица — еден светол отвор од 62,5/180 cm;
- 2) за засолништа над 50 до 100 лица — еден светол отвор од 80/180 cm,
- 3) за засолништа над 100 до 300 лица — по еден светол отвор од 100/180 cm односно од 110/200 cm на секои 200 лица, или по еден светол отвор од 80/180 cm на секои 100 лица.

Член 17

Големината на светлиот влезен отвор во двоенаменски објект се определува:

- 1) ако влезот се користи исклучително во време на војна — според одредбите од член 16 на овој правилник;
- 2) ако влезот се користи во време на мир и во време на војна — според најголемата пропусна моќ, со тоа што големината и бројот на отворите да не ги преминуваат големините пропишани во член 16 точка 3 од овој правилник;
- 3) ако влезот се користи исклучително во време на мир — според бараната пропусна моќ во тие услови.

Член 18

Пред влезниот отвор се формира, по потреба, проширување на влезниот ходник. Димензиите на тоа проширување се определуваат според видот и конструкцијата на средството за затворање на отворот на влезот, така што светлиот влезен отвор и светлиот отвор на влезниот ходник да не се намалуваат кога вратата е отворена.

Член 19

Влезниот ходник на засолништето како самостоен објект може да биде хоризонтален или во наклон, со рампа односно скали.

Влезниот ходник на засолништето за дополнителна заштита како самостоен објект треба да има најмалку едно хоризонтално или косо скршнување.

Влезниот ходник на засолништето за основна заштита како самостоен објект треба да има најмалку две хоризонтални скршнувања под агол $\alpha = 90^\circ \pm 15^\circ$. Односот на должините на оските на правалинскиот дел на ходникот, според светлата широчина на ходникот, треба да биде што поголем.

Член 20

Светлата широчина на влезниот ходник во засолништето изнесува најмалку:

- 1) за минување до 100 лица — 80 cm;
- 2) за минување над 100 до 200 лица 120 cm;
- 3) за минување над 200 до 300 лица — 180 cm.

При реконструкција на просториите погодни за засолниште, светлите широчини можат да се намалат до 25%.

Најмалата светла височина на влезниот ходник во засолништето изнесува 200 cm, а за реконструкција — 180 cm.

Член 21

Светлите мери на влезната градба во двоенаменски објект што исклучиво се употребува во време на мир се определуваат според проектираната намена.

Член 22

Ако се предвидува во засолништето да се влегува од визбена просторија, влезниот ходник треба да е паралелен со влезниот отвор со проширување според член 18 од овој правилник.

Влезниот ходник во визбената просторија треба да го преклопува влезниот отвор од една односно од обете страни за големината:

$$L = \frac{\xi + h}{2}$$

каде што ξ — широчината определена во член 20 од овој правилник, а h — височината на влезниот ходник.

2. Помошен излез

Член 23

Помошниот излез од засолништето и од двоенаменскиот објект треба да се конструира така што средството за затворање на излезниот отвор да биде заштитено од непосредно механичко, топлотно и радијационо дејство на оружје.

Член 24

Пред средството за затворање на излезниот отвор се формира, по потреба, проширување на излезниот ходник. Димензиите на тоа проширување се определуваат според видот и конструкцијата на средството за затворање на отворот и на елементот на системот за проветрување, така што светлиот отвор на излезот и на излезниот ходник да не се намалува кога вратата е отворена.

Член 25

Ходникот на помошниот излез, окното на помошниот излез и шумокалниот отвор треба да водат надвор од зоната на уривање. Ходникот на помошниот излез може да води низ визбените и други погодни простории преку кои можат безбедно да се напуштат засолништето и зоната на уривање.

Ходникот на помошниот излез може да се користи за довод на воздух.

Ходникот на помошниот излез треба да има едно хоризонтално или вертикално скрпување под агол $\alpha = 90^\circ \pm 15^\circ$.

Помошниот излез од засолништето може, по потреба, да се изведе како влез според одредбите од чл. 14 до 22 на овој правилник.

Вертикалното окно мора да има направа за качување, метална скала или скали.

Ходникот на помошниот излез и вертикалното окно можат, за семејно засолниште, да се изградат во периодот на непосредна појвена опасност.

Член 26

Најмалите мери на ходникот на помошниот излез од засолништето изнесуваат:

- 1) за правоаголен пресек — 80 cm × 140 cm;
 - 2) за кружен пресек — \varnothing 80 cm до 100 cm;
 - 3) за јајцест пресек — $d/H = 80 \text{ cm}/120 \text{ cm}$.
- Најмалите мери на окното на помошниот излез изнесуваат:

- 1) за квадратен пресек — 80 cm × 80 cm;
- 2) за кружен пресек — \varnothing 80 cm.

Член 27

Отворот на окното треба да се наоѓа надвор од зоната на уривање, според член 9 од овој правилник, и да биде обезбеден така што да не можат да навлезат површински води, да не може да се затне со туѓи тела и да не можат да влегуваат животни.

Отворот се затвора со хоризонтален или вертикален капак, или со вертикална решетка.

Член 28

Влезот во засолништето и помошниот излез од засолништето треба да се постават на шта поголема меѓусебна оддалеченост.

3. Простории на засолништата

Член 29

Засолништата мораат, зависно од големината, да ги имаат следните простории:

НАЗИВ НА ПРОСТОРИЈАТА ВО ЗАСОЛНИШТЕТО	ЗАСОЛНИШТА				
	За дополнителна и основна заштита		За основна заштита		
	Мешине мали до 7 лица	Мали над 7 до 50 лица	Средни над 50 до 100 лица	Големи над 100 до 300 лица	
1	2	3	4	5	
1. ПРОСТОРИИ ЗА ДВИЖЕЊЕ					
Брана на влезот					
Брана на помошниот излез		0	0	0	
Просторија за деконтаминација			0	0	
			(0)*	(0)*	
2. ПРОСТОРИЈА ЗА ПРЕСТОЈ		0	0	0	0
3. САПИТАРНИ ПРОСТОРИИ					
Нужник		0	0	0	
Претпростор			0	0	
Просторија за отпадоци и експанзиона комора		0	0	0	
4. ПРОСТОРИИ ЗА УРЕДИ					
Простории за вентилациони и електрични уреди				0	0
Просторија за претфилтер и експанзиона комора		(0)	0	0	
5. ДРУГИ ПРОСТОРИИ					
Просторија за вода			0	0	
Простории за равенодителот на засолништето					(0)

1	2	3	4	5
Шпајз за храна, опрема, прибор и алат			(0)	(0)
Просторија за подгревање на храна				(0)
Просторија за давање медицинска помош				(0)

0 Простории што засолништата мораат да ги имаат.
 (0) Простории што засолништата можат да ги имаат.
 * Само во засолништа во кои се предвидува влегување и излегување на специјализирани екипи за цивилна заштита за време на траењето на опасноста.

Простории за движење

Член 30

Најмалата површина на браната на влезот се определува според нормативот од $0,03 \text{ m}^2$ по едно лице, со тоа што вкупната површина на браната на влезот не може да биде помала од $1,5 \text{ m}^2$.

Височината на браната на влезот не може да биде помала од височината на просторијата за престој.

Отворите на браната на влезот се затвораат со врата.

Надворешната врата на браната на влезот треба да биде отпорна на притисок, херметички да се затвара и да се отвара надвор. Внатрешната врата на браната на влезот треба да биде отпорна на температурен бран, херметички да се затвара и да се отвара во просторијата на браната.

Пропусната моќ на внатрешната врата на браната мора да биде еднаква на пропусната моќ на надворешната врата на браната.

Браната може да има и врата кон просторијата за отпадоци која се отвора во просторијата на браната, а е отпорна на температурен бран и херметички се затвора.

Отворот за одведување на искористениот воздух од просторијата за престој во браната се затвора со вентил за регулирање на натпритисокот, а отворот за одведување на искористениот воздух од браната се затвора со противударен вентил за регулирање на натпритисокот.

Член 31

Браната на помошниот излез треба да има површина најмалку $1,30 \text{ m}^2$.

Височината на браната на помошниот излез не може да биде помала од височината на просторијата за престој.

Член 32

Отворот на браната на помошниот излез се затвора со врата со големина од $62,5 \text{ cm} \times 180 \text{ cm}$ или со капак со големина од $62,5 \text{ cm} \times 80 \text{ cm}$.

Надворешната врата односно капакот на браната на помошниот излез треба да биде отпорен на притисок и херметички да се затвора. Внатрешната врата односно капакот треба да биде отпорен на

притисок, херметички да се затвора и да се отвора во браната на помошниот излез.

Долниот раб на внатрешниот капак на браната на резервниот излез треба да биде подигнат од коцката на подот на засолништето за 40 до 50 cm.

Член 33

Нормативот за радијационата деkontаминација се определува според нормативот од $0,045 \text{ m}^2$ по едно лице, со тоа што вкупната површина на таа просторија не може да биде помала од $4,5 \text{ m}^2$.

Височината на просторијата за деконтаминација е еднаква на височината на просторијата за престој.

Просторијата за деконтаминација треба да има на секои 100 луѓе: кабина за миење; простор за сместување на средствата за радијационо-биолошко-хемијска заштита од војнени дејства; простор за чисти алишта и облека за предвидениот број лица на специјализираните екипи во засолништето; простор за контаминираната облека и простор за сместување на вода за деконтаминација.

Отворите на просторијата за деконтаминација се затвораат со врата која е отпорна на температурен бран и која херметички се затвора. Вратата меѓу браната и просторијата за деконтаминација се отвора во браната на влезот, а вратата меѓу просторијата за деконтаминација и просторијата за престој се отвора во просторијата за деконтаминација.

Простории за престој

Член 34

Површината на просторијата за престој се определува според следните нормативи:

1) најмалку 2 m^2 по едно лице во засолништа за сместување до 50 лица што не се проветруваат принудно;

2) најмалку $0,10 \left(6 + \frac{n}{100} \right) \text{ m}^2$ по едно лице во

засолништа што принудно се проветруваат, а не се климатизираат, каде што е n — предвидениот број лица во пополнето засолниште.

Ако засолништата се наоѓаат во група (член 7 точка 3), бројот на лицата n се зема како збир на предвидениот број лица во одделни засолништа на односната група;

3) најмалку $0,60 \text{ m}^2$ по едно лице во засолништата што се проветруваат принудно и што се климатизираат.

Височината на просторијата за престој изнесува $2,30 \text{ m}$. За семејни засолништа и за реконструкции на погодни простории височината на просторијата за престој може да изнесува $2,0 \text{ m}$.

Како височина на засвоената просторија за престој се зема височината на опората (вертикалниот сид) и две третини од стрелата на сводот (лакот).

Височината на просторијата за престој во двоенаменски објект се определува според предвидената мирновременска употреба, но не може да биде помала од $2,30 \text{ m}$.

Една просторија за престој се предвидува, по правило, за сместување на 100 лица најмногу.

Санитарни простории

Член 35

Во засолништето треба да се предвиди еден сув нужник за 34 лица. Сувите нужници мораат да се наоѓаат во посебни кабинети со прегради со височина најмалку 2 m мерено од подот. Во семејните засолништа простор за сув нужник може да се предвиди во просторијата за престој. Осковата на кабината не смее да биде помала од 0,90 m × 1,20 m.

Ако во засолништето постојат повеќе од два суви нужника, треба да се поделат на женски и машки, во однос од 2 : 1, а сувиот нужник за машки треба да има и по еден писоар.

Член 36

Сувите нужници мораат да имаат претпростор со врата што сама се затвора. Претпросторот мора да има еден мијалник на три нужника најмногу. Најмалата површина на претпросторот изнесува 0,035 m² по едно лице, со тоа што површината на претпросторот не може да биде помала од 1,20 m².

Член 37

Во засолништето треба да се предвиди просторија за отпадоци, отпадни води и фекалии. Површината на просторот за оваа намена се определува според нормативот од најмалку 0,03 m² по едно лице.

Член 38

Просторијата за отпадоци треба, по правило, да се користи како експанзиона комора во која се доведува отпадниот воздух од санитарните простории од чл 35 и 36 на овој правилник преку вентилот за регулирање на натпритисокот, а да се одведува во надврсешната средина преку противударниот вентил за регулирање на натпритисокот. Отворот треба да се затвора со врата што е отпорна на температурен бран и што херметички се затвора, а се отвора во просторијата за отпадоци.

Санитарните простории на двонаменските објекти што се користат во време на мир се градат одвоено од засолништата.

Простори и простории за уреди

Член 39

Површината на просторите за вентилационите уреди се определува зависно од видот на вентилациониот уред.

Површината на просторот за генераторот на едностранна струја мора да изнесува најмалку 1 m².

Површината на просторот за разводниот орман со електричната опрема мора да изнесува најмалку 1 m², со тоа што мора да се обезбеди слободен простор на оддалеченост од 0,80 m пред разводниот орман.

Површината на просторот за резервните филтери мора да изнесува од 0,5 m² до 1,0 m², зависно од типот на применетиот филтер.

Член 40

Просторите од член 39 на овој правилник се обезбедуваат, по правило, во просторијата за престој во засолништата предвидени за сместување до 50 лица. Засолништата предвидени за сместување на повеќе од 50 лица треба да имаат посебна просторија за уреди.

Член 41

За сместување на песочни претфилтери односно механички претфилтери се обезбедува посебна просторија.

Просторијата за претфилтерите треба да биде одвоена од просторијата за уредите и од просторијата за престој со бетонски ѕид со дебелина од 40 cm.

Треба да се предвиди пристапот во просторијата за претфилтерите да биде од ходникот на помошниот излез кој се затвора со капак отпорен на натпритисок и кој херметички се затвора, а се отвора во насока спротивна на дејството на воздушниот ударен бран, или од браната на помошниот излез која се затвора со капак што е отпорен на температурен бран и што херметички се затвора, а се отвора во просторијата за претфилтерите.

Член 42

Површината на просторијата за сместување на претфилтерите се определува зависно од бројот, големината и распоредот на единиците од кои тие филтери се формираат. Дното на просторијата за песочните претфилтери треба да се изведе со благ наклон, а на најниската точка на таа просторија треба да се предвиди одвод на кондензираната вода надвор од засолништето.

Воздушниот простор во просторијата за претфилтерите служи како експанзиона комора зад противударните вентили.

Други простории

Член 43

За сместување на најнеопходните количества вода за пиење и за хигиенски потреби, треба да се предвиди посебен простор во просторијата за престој или посебна просторија.

Површината на просторот односно просторијата се определува зависно од потребното количество вода и од усвоениот начин на складирање на водата, односно треба да изнесува најмалку 0,025 m² по едно лице.

За сместување на вода и храна што ја донесуваат корисниците во засолништето се користат, по правило, неискористените делови на просторот во засолништето.

Член 44

Просториите, опремата и инсталациите на двонаменските објекти што не се во функција на засолништето не мораат да ги имаат заштитните својства на засолништето.

Ако просториите, опремата и инсталациите од став 1 на овој член функционално се поврзани со засолништето, при трансформацијата на намената на засолништето мора да се обезбеди херметичко затворање на сите отвори со кои тие простории, опрема и инсталации директно се поврзани со засолништето со средства за затворање на отворите во согласност со обемот на заштита на засолништето. Средствата за затворање на отворите се отвораат спротивно на насоката на дејството на воздушниот ударен бран.

4. Обработка на внатрешните површини

Член 45

Подовите на засолништата мораат да бидат рамни и мазни, но не и лизгави. Подната облога мора да биде изработена од материјал што лесно се чисти, мие и деконтаминира и мора да биде отпорна на абеење.

Подот во двонаменскиот објект мора да ги исполнува условите пропишани за топлотна проводливост.

Член 46

Површината на сидовите, преградите, таваните и другите конструкциони елементи на засолништата не се малтерисуваат. Дозволено е израмнување на нерамнините со водоотпорен материјал, варосување и бојадисување со антифунгицидни средства отпорни на влага.

Сидовите, преградите и таванот на двонаменските објекти можат трајно да се облагаат со сите видови облоги што не се ронливи и што не се одвојуваат од подлогата при готрес. Украсните облоги и другите предмети од ронливи материјали мораат да се отстранат при користењето на таков објект за засолниште во време на војна.

V. ЗАШТИТНИ СВОЈСТВА НА ЗАСОЛНИШТАТА

Член 47

За изградба и реконструкција на засолништа за дополнителна заштита може да се употреби градежен материјал кој обезбедува соодветни заштитни својства на засолништата.

За носечките елементи на конструкцијата на засолништата за основна заштита треба, по правило, да се употребува армиран бетон најмалку со МВ-30 и челик за армиран бетон со ознаката GA.240/360 и RA.400/500.

Други видови материјали можат да се користат врз основа на докази за нивната погодност за изградба на засолништа.

1. Отпорност на засолништата на механички дејства

Член 48

Отпорноста на засолништата на механички дејства се определува на:

- 1) основно оптоварување;
- 2) посебно оптоварување (оптоварување од ударен бран од експлозија, парчиња и урнатини).

Член 49

Оптоварувањето од ударен бран од експлозија се зема како заменливо статичко рамномерно поделено оптоварување вертикално на површините на елементите на конструкцијата на засолништето и на средствата за затворање.

Заменливото статичко оптоварување изнесува:

$$p = K \cdot P_0$$

каде што е:

P_0 — најголем натпритисок на ударниот бран од експлозија, и тоа:

- 1) за засолништа за дополнителна заштита 50 кРа;
- 2) за засолништа за основна заштита од 100 кРа до 300 кРа.

Коефициентот K , зависно од елементот на конструкцијата и од неговата положба, изнесува:

Реден број	Елементи на конструкцијата	Коефициент K
1	2	3
1.	Таван	1
2	Надворешни сидови — над површината на почвата:	
2.1	за обем на заштита 50 кРа и 100 кРа натпритисок	2,5
2.2	за обем на заштита 200 кРа и 300 кРа натпритисок	3,5

1	2	3
3	Надворешни сидови во визбената просторија:	
3.1	на првиот визбен кат	2
3.2	на вториот визбен кат	1
4	Надворешни сидови — во допир со почвата:	
4.1	неврзана почва — сува и природно влажна	0,5
4.2	врзана почва — природно влажна	0,67
4.3	неврзана и врзана почва заситена со вода	1,00
5	Темелна плоча:	
5.1	за определување на трансверзалните сили	1
5.2	За определување на уклонските моменти:	
5.2.1	неврзана почва — сува и природно влажна	0,5
5.2.2	врзана почва — природно влажна	0,67
5.2.3	неврзана и врзана почва заситена со вода	1,00
6	Внатрешни површини на природните ходници, на ходниците на помошните излези и на каналите во кои е спречено протечувањето на воздушен ударен бран	a 2,00 b 3,00
7	Внатрешни површини на природните ходници, на ходниците на помошните излези и на каналите во кои е спречено протечува воздушен ударен бран	a 1,00 b 2,00

Шемите на оптоварувањето наведени во табелата од став 3 на овој член се прикажани на цртежот бр. 1, кој е отпечатен кон овој правилник и претставува негов составен дел.

Член 50

Оптоварувањата на елементите на конструкцијата на засолништето што дејствуваат истовремено од две или повеќе страни се суперпонираат.

Член 51

Оптоварувањето од потреси се зема како заменливо статичко рамномерно поделено оптоварување вертикално на површината на внатрешните преградни сидови меѓу тавачите и др. во збете насоки и се пресметува според образецот:

$$q_p = \pm q \cdot K_1$$

каде што е:

q — основно оптоварување на елементите;

K_1 — коефициент кој изнесува, и тоа:

- 1) 0 — за обем на заштита 50 кРа;
- 2) 2 — за обем на заштита 100 кРа;
- 3) 4 — за обем на заштита 200 кРа;
- 4) 6 — за обем на заштита 300 кРа.

Член 52

Концентрирано оптоварување од потреси се зема како заменливо статичко оптоварување што дејствува во сите правци и во тежиштето на предметот

што се врзува со конструкцијата на засолништето, а се пресметува според следниот образец:

$$Q_p = G \cdot K_2$$

каде што е:

Q_p — заменувачко оптоварување;

G — сопствена тежина на предметот;

K_2 — коефициент кој изнесува $2K_1$ за врските со таванот, односно

K_1 — за врските со ѕидовите и подот.

Член 53

Карактеристиките на потресите на кои се изложени предметите, уредите, инсталациите и опремата во засолништето изнесуваат:

Карактеристика на потресите	Единица мера	Елемент на конструкцијата	Обем на заштита кРа		
			100	200	300
Забрзување a_{max}	m/s ²	горна плоча	4 g	8 g	12 g
		други елементи	2 g	4 g	6 g
Брзина v_{max}	m/s	горна плоча	0,75	1,5	2,25
		други елементи	0,5	1,0	1,5
Релативно поместување S_{max}	cm	сите елементи	5	6	7

Големината g наведена во табелата од став 1 на овој член изнесува 9,81 m/s².

Карактеристиките на потресите можат да се определат и со пресметка според некоја од признатите методи.

Член 54

Најмалите дебелини на деловите од засолништето изложени на дејството на парчиња, зависно од видот на употребениот материјал, изнесуваат, и тоа:

- 1) за бетон, тула или камен 40 cm
- 2) за збиена земја, песок или чакал 80 cm.

При примена на слоевита конструкција од различни материјали, збирната вредност на дебелината на слоевите мора да ѝ одговара на еквивалентната дебелина на кој и да е наведен материјал.

Член 55

Оптоварувањето од урнатини на зграда над визбени простории, според член 25 став 1 од овој правилник, се зема како рамномерно поделено оптоварување, и тоа:

1) 10 кРа за ѕидани згради до Р + 2 и за згради од армиран бетон или челик, независно од бројот на катовите;

- 2) 17,5 кРа за ѕидани згради од Р + 3 до Р + 4;
- 3) 25 кРа за ѕидани згради над Р + 4.

Оптоварувањето од став 1 на овој член не се суперпонира со оптоварувањето од ударен бран.

2. Отпорност на засолништата на топлотно дејство

Член 56

Заради обезбедување отпорност на засолништата на топлотно дејство, елементите на засолништата што можат да бидат изложени на топлотно дејство треба да имаат дебелина од најмалку $d = 30$ cm бетон — за засолништа за дополнителна заштита, односно $d = 40$ cm бетон — за засолништа за основна заштита или еквивалентна дебелина на друг несогорлив материјал со кој се обезбедува ист термоизолационен ефект.

Независно од бараните минимални дебелини на елементите на засолништата, се препоручува додатна заштита со слоеви од земја, чакал, песок и сл.

3. Отпорност на засолништата на радијациони дејства

Член 57

Отпорноста на засолништата на радијациони дејства се обезбедува со површинска густина на заштитните елементи, и тоа на:

1) таванот на засолништето (таванот на засолништето, таванот на визбените катови над засолништето и насип од земја);

2) надворешните ѕидови на засолништето над површината на почвата (надворешниот ѕид на засолништето, ѕидот на влезниот или излезниот ходник, насип од земја);

3) надворешните ѕидови на засолништето во визба (надворешниот ѕид на засолништето, ѕидот на влезниот или излезниот ходник, таванот над визбената просторија).

Површинската густина на заштитните елементи се определува според следниот образец:

$$\sum d_i \cdot \rho_i \geq m_p$$

каде што е:

d_i — дебелина на одделен заштитен елемент (m);

ρ_i — густина на одделен слој (kg/m³);

m_p — потребна површинска густина на збиениот материјал, која изнесува:

Обем на заштита кРа	Површинска густина на збиениот материјал m_p , kg/m ²	
	Засолништа над двор од згради еднокатни и повеќекатни згради — m_{p1}	Засолништа под зградите — m_{p2}
50	1000	750
100	1800	1300
200	2000	1500
300	2200	1700

Шемите на заштитните елементи наведени во став 1 од овој член се прикажани на цртежот бр. 2 кој е отпечатен кон овој правилник и претставува негов составен дел.

Член 58

Надворешните ѕидови на вкопаните засолништа што се допираат со почвата не се сметаат на оптоварувања од радиоактивни зрачења, ако подот на засолништето се наоѓа под нивото на околното земјиште на длабочина еднаква на височината на просторијата за престој или на поголема од неа.

4. Докажување на отпорноста на засолништата на механички дејства

Член 59

Заради докажување на отпорноста на засолништата на механички дејства, влијанијата во пресеците на конструктивниот систем се пресметуваат според теоријата на конструкции или теоријата на гранични состојби по напони. Тие влијанија можат да се определат и врз основа на испитување на конструкциите, елементите или типовите.

Пресеците се пресметуваат според допуштените напони односно според граничната состојба — кршот, ако пресметката на конструкцијата е изведена според теоријата на гранични состојби по напони.

Член 60

При пресметувањето според допуштените напони, допуштените напони во армираниот бетон за центричен притисок σ_c и свиткување σ_t се зголемуваат за 50%.

Допуштениот главен напон на затегање поради трансверзалните сили, без пресметка на арматурата за прием на главниот напон на затегање, изнесува:

$$\tau_a = 0,06 f_k$$

Допуштените главни напони на затегање поради трансверзалните сили со армирање на делот на кој е $\tau > \tau_a$ изнесуваат:

$$\tau_b = 5 \text{ MPa за MB — 30}$$

$$\tau_b = 6 \text{ MPa за MB — 40.}$$

Допуштениот напон во арматурата изнесува 1,5 σ_{dop} , а не смее да биде поголем од σ_{vd} ,

каде што е:

σ_{dop} — допуштен напон во арматурата;

σ_{vd} — динамичка граница на развлекување.

Допуштените напони можат да се зголемат над вредностите утврдени во ст. 1 до 4 од овој член ако со експериментална постапка се докаже оправданоста на таквото зголемување.

Член 61

Димензионирање на конструкциите и елементите од армиран бетон според граничната состојба — кршот, се дозволува без докази на големината на деформации и пукнатините.

Коефициентот на сигурност γ_a против крш мора да биде 1.1.

Член 62

За сметковниот ијаг ам на бетонат се зема во пресметка параболата од вториот степен чие теме е определено со ординатата $f_R = 0,7 f_{kd}$ и со апсцисата $\epsilon_R = 3,5\%$, при што f_{kd} е марката на бетонот зголемена за 20%. Допуштените граници на развлекување се земаат $\sigma_{vd} = 280 \text{ MPa}$ за челик СА 240/360 и $\sigma_{vd} = 470 \text{ MPa}$ за челик RA.400/500 (каде што σ_{vd} е динамичката граница на развлекувањето).

Член 63

Допуштените напони за челичните лимови и за челиците на носечките конструкции изнесуваат:

$$\sigma_{dop} = 0,8 \sigma_v$$

$$\tau_{dop} = 0,57 \sigma_{dop}$$

Член 64

За димензионирањето на носечките елементи на засолништа и на припаѓачките влезови и помошните излези од материјалите од член 47 став 3 на овој правилник, допуштените напони се зголемуваат за 50%. Допуштените напони можат да се зголемат над тие вредности ако со претходна експериментална постапка се докаже дека такво зголемување е можно.

Член 65

Допуштено оптоварување на почвата под темелните плочи и темелната лента со широчина од 0,60 m и повеќе на длабочина од 1,50 m и на по-

голема длабочина од површината на почвата, за основните и посебните оптоварувања, изнесува:

$$\sigma_{id \text{ dop}} = \frac{\sigma_0 + 5p_r}{\sigma_0 + P_n} \cdot \sigma_t$$

каде што е: $\sigma_{id \text{ dop}}$ — допуштено оптоварување на почвата; σ_0 — напрегање на почвата од основното оптоварување; P_n — заменувачко статичко оптоварување од ударниот бран на експлозија; σ_t — допуштено оптоварување на почвата за основните оптоварувања.

Допуштено оптоварување на карпа под темелот е еднакво на цврстината на карпата на притисок.

Член 66

Предметите, уредите, инсталациите и опремата што се вградуваат во засолништето или се наоѓаат во засолништето мораат да бидат отпорни на потрес и обезбедени да не се превртат и да не се поместуваат неконтролирано.

Член 67

Ако забрзувањата (член 53) се поголеми од забрзувањата што предметите, уредите, инсталациите или опремата во засолништето можат да ги поднесат без растројување на функционалноста, вибрациите од потресот мораат да се придушат на местата на врзувањето или потпирањето на предметите, уредите, инсталациите и опремата.

Придушните елементи треба да се определат така што сопствената фреквенција на изолираниот предмет, уред, инсталација и опрема да го исполнува следниот услов:

$$f \geq \frac{a_{dop}}{2\pi \cdot V_{max}} \geq 15 \text{ Hz.}$$

Потребниот полупречник на просторот за слободно движење на предметите, уредите, инсталациите и опремата или за поместување на приклучоците односно на свитливите врски се определува според следниот образец:

$$r = \frac{V_{max}}{2\pi \cdot f}$$

каде што е:

f — сопствената фреквенција на изолираниот предмет во Hz;

a_{dop} — дозволеното забрзување на предметот во m/s^2 ;

V_{max} — максималната брзина на елементот на засолништето во m/s (член 53).

VI. ПОСЕБНИ УСЛОВИ ШТО МОРА ДА ГИ ИСПОЛНУВА КОНСТРУКЦИЈАТА НА ЗАСОЛНИШТАТА

Член 68

Процентот на армирањето на носечкиот елемент во зоната на најголемите напрегања на пресекот мора да изнесува најмногу 2% за секој правец.

Притиснатата зона на пресекот на елементот во полето треба да се армира со 50% од арматурата на затегнатата зона.

Внатрешните страни на таванот и ѕидовите мораат да бидат армирани со мрежа во два ортогонални правца, со растојание на прачките од најмногу 15 cm.

Член 69

Арматурата поставена на обете страни од пресекот на плочата мора да биде поврзана меѓусебно со најмалку четири узенгии на 1 m^2 површина, со пречник од 8 mm или поголем.

Член 70

Пречникот на прачките на носечката арматура не смее да биде помал од 10 mm. За арматура поставена од конструктивни причини, според одредбата на член 68 став 3 од овој правилник, можат да се употребат прачки со пречник од 8 mm.

Член 71

Заштитниот слој на бетонот на главната арматура од внатрешната страна на елементот (според просторот на засолништето) не треба да биде поголем од 1 cm.

Член 72

Потпорите на ѕидовите, таваните и темелните плочи на засолништата мораат да бидат вклучени.

Елементите на влезот и на помошниот излез, што се наоѓаат надвор од основната геометриска фигура на засолништето и кои не се затвораат херметички, мораат да се изведат со дилатациони спојници на допирните површини.

Изработка на дилатациони спојници на делот на конструкцијата на засолништето кое се затвора херметички не е дозволена.

Член 73

Во објектите во кои погодните простории се реконструираат во засолништа за дополнителна заштита, треба:

1) да се затворат непотребните отвори на просториите со соодветен материјал, во согласност со обемот на заштитата на засолништето,

2) да се зајакнат таваните и ѕидовите така што да можат да го поднесат оптоварувањето од чл. 49, 56 и 57 на овој правилник;

3) преградните ѕидови на засолништето конструктивно да се поврзат со носечките елементи така што да можат да го поднесат оптоварувањето од член 57 на овој правилник.

Член 74

Под непотребни отвори се подразбираат сите отвори во надворешните ѕидови на засолништето, односно во надворешните ѕидови на просториите непосредно покрај и над засолништето, освен влезните, излезните или шмукалните отвори на засолништето.

Непотребните отвори во приземјето на зградата се затвораат од надворешната и внатрешната страна, а меѓупросторот се пополнува со набиена земја или песок.

Непотребните отвори што се наоѓаат близу површината на почвата се затвораат од надворешната страна и се затрупуваат со насип од набиена земја, песок или чакал и др.

Непотребните шахти -- светларници се пополнуваат со земја и заштитуваат од атмосферска вода.

Член 75

Потребните заштитни својства на таванот над просториите погодни за засолниште можат да се обезбедат:

1) со зголемување на местата на таванот заради заштита од радиоактивно зрачење и топлотно оптоварување (чл. 56 и 57) или со затворање на сите отвори во надворешните ѕидови на просториите непосредно покрај и над таванот на засолништето (член 74);

2) со зголемување на носивоста со додатно потпирање на таванот заради преземање на оптоварувањето од ударниот бран (член 49).

Член 76

Додатните потпорни столбови можат да бидат од обла, делкана или режана граѓа или од монтажни елементи.

Растојанието и димензиите на столбовите од став 1 на овој член се определуваат со пресметката.

Член 77

Надворешните ѕидови на подрумските простории што се допираат со почвата, а чија должина не е поголема од 6 m, не се проверуваат на оптоварување од ударен бран, и тоа ако се:

1) од тула во цементен или продолжен малтер со дебелина поголема од 50 cm;

2) од набиен бетон со дебелина поголема од 40 cm;

3) од армиран бетон со дебелина поголема од 20 cm

VII. СРЕДСТВА ЗА ЗАТВОРАЊЕ НА ОТВОРИТЕ ЗА ДВИЖЕЊЕ

1. Општи услови

Член 78

Отворите за движење во засолништето и во двонаменскиот објект мораат да се затвораат со врата, капаци и подвижни прегради (во натамошниот текст: средствата за затворање) кои со функционалното решение, конструкцијата, формата и положбата обезбедуваат заштита од војнени дејства.

Член 79

Заштитните својства на средствата за затворање се изразуваат со отпорноста на дејството на оружје што средството за затворање мора да го поднесе без нарушување на функцијата, и тоа:

1) средствата за затворање што непосредно се изложени на механичко, топлотно, радијационо и хемиско дејство (во натамошниот текст: средствата за затворање што се отпорни на проби и што херметички се затвораат), треба да бидат отпорни на пробив на парчиња, на натпритисок од ударниот бран на експлозија и на пожар и непропустливи за навлегување на контаминиран материјал;

2) средствата за затворање што посредно се изложени на механичко, топлотно, радијационо и хемиско дејство (во натамошниот текст: средствата за затворање што се отпорни на притисок и што херметички се затвораат) треба да бидат отпорни на натпритисокот од ударниот бран на експлозија и непропустливи за навлегување на контаминиран материјал;

3) средствата за затворање што посредно се изложени на топлотно и хемиско дејство (во натамошниот текст: средствата за затворање што се отпорни на температурен бран и што херметички се затвораат), треба да бидат отпорни на топлотно оптоварување и зголемен притисок и непропустливи за навлегување на контаминиран материјал;

4) средствата за затворање што не се изложени на војнените дејства од член 4 став 1 на овој правилник (во натамошниот текст: обичните средства за затворање) треба да бидат отпорни на дејството од потрес

Член 80

Светлите мери на средствата за затворање изнесуваат, и тоа:

1) за врата со праг:

— 625×1800 mm;

— 800×1800 mm;

— 1000×1800 mm;

— 1100×2000 mm;

2) за обична врата без праг:

- 625×1850 mm;
- 800×1850 mm;
- 1000×1850 mm;
- 1100×2000 mm;

3) за капади вертикални:

- 625×800 mm;
- 625×1200 mm;

4) за капади хоризонтални — обични:

- 600×600 mm; или
- \varnothing 600 mm;

5) за подвижни прегради:

- 1600×2000 mm;
- 2000×2250 mm;
- 3000×2250 mm.

Средствата за затворање можат да имаат и други димензии, ако тоа од посебни причини се бара.

Член 81

За изработка на носечките конструкции на средствата за затворање, треба да се употребуваат:

1) конструкциски челици според југословенскиот стандард JUS C.BO.500, со минимално гарантираната затегачка цврстина $f_{tk} = 370$ МПа, под услов издолжувањето при кинењето δ_5 да не е помало од 22%. Применетите челици мораат да бидат заварливи. Покрај наведените видови челици, дозволено е да се употребат и други видови челици, ако е тоа технички и економски оправдано;

2) армиран бетон најмалку МВ 30 и челик за армиран бетон GA. 240/360 или RA. 400/500;

3) други видови материјали, врз основа на докази за нивната погодност за изработка на средствата за затворање.

Член 82

Челичните делови на средствата за затворање треба да бидат заштитени од корозија со средства за премачкување или со метализација. Средствата за премачкување заради заштита од корозија, по сушењето на воздух, не смеат да ослободуваат отровни материи при температура од 363 K.

Член 83

Материјалот што се применува за изработка на затиначи (затиначки ленти) на средствата за затворање треба да има тврдост од 40° ShA до 50° ShA, прекинлива цврстина најмалку од 10 МПа и прекинливо издолжување најмалку 350%. Дозволените промени на физичко-механичките карактеристики по забрзано стареење во топол воздух на 283 K за време од 70 часови изнесуваат прекинливата цврстина најмногу — 15%, прекинливото издолжување најмногу — 20% и тврдоста најмногу + 5° ShA. Дозволената трајна деформација може да изнесува најмногу 40%.

2. Заштитни својства на средствата за затворање

Член 84

Отпорноста на средствата за затворање од член 79 точка 1 на овој правилник на пробив на парчиња се изразува со заштитната дебелина на армираниот бетон или со еквивалентната дебелина на друг материјал.

Заштитната дебелина од став 1 на овој член се утврдува според член 54 на овој правилник.

Член 85

Отпорноста на средствата за затворање од член 79 точ. 1 и 2 на овој правилник на натпритисокот од ударниот бран на експлозија се определува на оптоварување од ударен бран на експлозија, и тоа:

1) врз надворешната страна на крилата на средствата за затворање како заменувачко статичко рамномерно поделено оптоварување кое дејствува вертикално врз површината на крилата (позитивно оптоварување);

2) врз внатрешната страна на крилата на средствата за затворање во износ од 20% од позитивното оптоварување (негативно оптоварување).

Член 86

Позитивното оптоварување на средствата за затворање од член 79 точка 1 на овој правилник се утврдува според член 49 став 3 (табела, реден број 2) и изнесува 250,700 и 1050 kPa.

Позитивното оптоварување на средствата за затворање од член 79 точка 2 на овој правилник се утврдува според член 49 став 3 (табела, ред. бр. 6 и 7) и изнесува 100, 200, 300, 400, 600 и 900 kPa.

Позитивното и негативното оптоварување не се суперпонираат.

Член 87

Отпорноста на средствата за затворање од член 79 точка 3 на овој правилник на зголемен притисок се извршува со отпорноста на конструкцијата на статичко рамномерно поделено оптоварување од најмалку 10 kPa кое дејствува вертикално врз површината на крилата во обете насоки.

Член 88

Отпорноста на средствата за затворање на топлотно оптоварување се изразува со топлотна отпорност од 90 минути.

Топлотното оптоварување на кое е изложена надворешната површина на крилата на средствата за затворање и одговара на средната аритметичка вредност на мерените температури на воздухот (t) во испитната комора и треба да изнесува:

Време (мин)	10	20	30	40	50	60	70	80	90
t (K)	283	429	464	493	519	543	564	584	603

Член 89

Отпорноста на средствата за затворање на пожар се изразува со пожарната отпорност на конструкцијата од 90 минути и се зема според југословенскиот стандард JUS U.JI 160.

Член 90

Отпорноста на средствата за затворање на радијационо зрачење се изразува со дебелината на крилата што е еквивалентна на дебелината на армираниот бетон и тоа:

- 1) 0,40 m — за обем на заштита 50 kPa;
- 2) 0,70 m — за обем на заштита 100 kPa;
- 3) 0,80 m — за обем на заштита 200 kPa;
- 4) 0,90 m — за обем на заштита 300 kPa.

Во дебелината на крилата се засметуваат и дебелините на другите конструкции според член 57 став 1 точ. 2 и 3 на овој правилник и пополнувањето на отворите со монтажни елементи.

Член 91

Отпорноста на средствата за затворање на навлекување на контаминиран материјал се изразува со херметичкото затворање на крилата и со дозволеното паѓање на притисокот во испитната комора.

3. Утврдување на заштитните својства на средствата за затворање

Член 92

Заштитните својства на средствата за затворање мораат да се утврдуваат со пресметка и со испитување на типот по признатите методи.

Член 93

Статичките влијанија на оптоварувањата од чл. 85 до 87 на овој правилник во пресеците на конструктивниот систем на средствата за затворање се пресметуваат по теоријата на конструкциите. Тие влијанија можат да се определат и врз основа на испитување на конструкцијата и на нејзините елементи.

Дозволените напони на материјалите за изработка на средствата за затворање се утврдуваат според одредбите на чл. 60, 63 и 64 од овој правилник.

Член 94

Отпорноста на средствата за затворање на пожар задоволува ако во текот на пожарниот експеримент во траење од 90 минути не настанат пренатини и други отвори и ако температурата на неизложената страна на крилата не ја пречекори средната температура од 413 K над почетната температура на околината.

Член 95

Отпорноста на средствата за затворање на топлоотно оптоварување задоволува ако по излагањето на топлоотно оптоварување од член 88 на овој правилник температурата на неизложената страна на крилата не преминува 340 K над почетната температура на околината.

Член 96

Средствата за затворање го исполнуваат условот од член 91 на овој правилник во поглед на херметичноста ако паѓањето на притисокот во испитната комора не е поголемо од 100 Pa во текот на 5 минути.

Почетниот натпритисок во комората треба да изнесува 1000 Pa, а зафатнината на комората не може да биде помала од 2 m³.

Член 97

Отпорноста на средствата за затворање на пробив на парчиња и на радијационо зрачење не се утврдува со посебни експерименти

4. Конструктивни подробности

Член 98

Вратата од чл. 79 точ. 1, 2 и 3 на овој правилник мора да има праг.

Височината на прагот од страната на налегнувањето на крилата изнесува најмалку 5 cm, а широчината најмногу 30 cm.

Вратата за затворање на отвори во двоенаменските објекти може да има и подвижен праг.

Подвижните прегради можат да бидат со постојан праг, со подвижен или впуштен праг, или без праг, ако со конструктивното решение е загарантирана функционалноста на затворањето на отворите.

Член 99

Средствата за затворање мораат да бидат конструирани така што да не настане деформација на рамките и крилата при монтажата и при експлоатацијата.

Член 100

На средствата за затворање можат да се вградуваат механизми за поединечно или централно затворање односно отворање.

Со механизмите за затворање односно отворање на вратите и капаците треба да се овозможи отворање и затворање од надворешната и внатрешната страна.

Механизмот за затворање односно отворање треба да биде обезбеден така да не може сам да се отвори.

Насоките на задвижување на механизмот за затворање односно отворање треба да бидат видно обележени.

Член 101

Вратите и капаците што се вградуваат во надворешните видови на браните на засолништата во двоенаменските објекти треба да бидат конструирани така што и во затворена положба да овозможат одвојување на крилата од рамката од внатрешната страна на засолништето без задвижување на затворањето.

Член 102

Со затворањето, со шарките со лежишта и со лизгави или потискувачки механизми мора да се овозможи лесно отворање и затворање, како и рамномерно налегнување на крилата врз рамката во затворена положба.

Член 103

Затиначот мора да биде функционален и така поставен што да не е директно изложен на пожарно односно топлоотно оптоварување, а по потреба додатно треба да се заштити со термоизолациони средства.

Еластичната стивливост на затиначот по височина, во нормални услови, не треба да биде помала од 5 mm.

Член 104

Рамките на средствата за затворање треба да имаат котви за пренесување на оптоварувањето во ѕидната маса. Распоредот на котвите треба да биде таков што да се обезбеди директно пренесување на оптоварувањето од чл. 52, 86 и 87 на овој правилник од затворањето и шарките, односно од другите видови лежишта врз котвите.

Член 105

Водилките на подвижните прегради мораат да бидат врзани преку рамката или непосредно за ѕидната маса, на начинот што обезбедува пренесување на оптоварувањето.

Член 106

Сите средства за затворање на отворите, без оглед на применетиот механизам треба да бидат конструирани така што да можат и рачно да се отвораат и затвораат или задвижуваат.

Член 107

Средствата за затворање на надворешните видови на засолништата мораат да имаат брави за заклучување од внатрешната и од надворешната страна и граничници за да се обезбедат условите од член 103 став 2 на овој правилник.

Средствата од став 1 на овој член можат да имаат и додатни елементи (отвори за набљудување, сигнални уреди и др.), зависно од потребата или барањето. Сите тие елементи не смеат да ја намамуваат функционалноста, отпорноста и жерметичноста на средствата за затворање. Тие барања треба да ги исполнуваат и водовите на додатните уреди и инсталации со кои се опремуваат одделни средства за затворање.

Член 108

Средствата за затворање треба да се вградуваат истовремено со изградбата на засолништата, односно на конструктивниот елемент на засолништето во кој се вградуваат тие средства.

Средство за затворање може да се вгради дополнително при реконструкцијата на погодните простории, со тоа што со вградувањето да не се ослаби конструкцијата на засолништето.

Член 109

Типот на средствата за затворање од чл. 79 до 81 на овој правилник мора да има атест дека го исполнува условот за сервиско производство.

Секое произведено средство за затворање треба да биде снабдено со техничко упатство и гарантен лист.

VIII. ОПРЕМА

1. Опрема за престој

Член 110

Опремата за престој ја сочинуваат: седишта и легла, а по потреба и маси, столови, ормани и полици.

Мирновременската опрема на двоенаменските објекти што може да се користи како опрема за престој во време на војна и опремата за престој во засолништа предвидени за престој до седум лица мора да се обезбеди така што да не може да се помести или преврти.

Член 111

Најмалите чисти мери на седиштето за едно лице треба да изнесува, и тоа: широчината 47,5 cm до 60 cm, длабочината 50 cm, а височината од подот 35 cm до 45 cm.

Седиштата треба, по правило, да имаат наклон за грбот и главата. Полиците за сместување на багаж над седиштата треба да имаат штитници, сигурносни појаси и сл.

Површината на седиштето треба да биде благо конкавна, со наклон наназад во однос на хоризонталната рамнина 3° до 7°. Предниот раб на седиштето треба да биде заоблен.

Член 112

Најмалите чисти мери на леглото за едно лице треба да изнесува, и тоа: широчината 60 cm, а должината 190 cm. Леглата, по правило, се трикратни. Најмалата чиста височина помеѓу леглата односно помеѓу највисокото легло и таванот на засолништето треба да изнесува 60 cm.

Член 113

Бројот на леглата во засолништето треба да изнесува најмалку една третина од бројот на лицата што можат да се сместат во засолништето.

Најмалата широчина на минувалицата помеѓу седиштата, односно леглата треба да изнесува 60 cm.

Леглата можат да се групират и без минувалиците, со тоа што пристапот кон леглата да е можен од нивната челна страна.

Седиштата и леглата мораат да бидат оддалечени од ѕидовите најмалку 5 cm, а од филтерот за ко-

лективна заштита на филтровентилациониот уред — најмалку 100 cm, ако тој филтер, односно уред не е сместен во посебна просторија или ако не е заштитен со ѕид.

Член 114

Горното легло, на подолгата страна спрема минувалицата, треба да се опреми со сигурносен појас, а пристапот да се обезбеди со качувалки, скали и сл.

Седиштата и леглата мораат да бидат обезбедени така што да не можат да се поместат или превртат (чл. 52 и 53).

2. Санитарна опрема

Член 115

Санитарната опрема ја сочинуваат: суви нужници, писоари, мијалници, садови за отпадни води, садови за фекалии и уредите за пресување на цврста амбалажа.

Член 116

Засолништето треба да се опреми со суви нужници.

Сувите нужници можат да бидат од метал или од синтетичка материја.

Сувите нужници треба да бидат така обликувани што да се погодни за својата намена. Тие, по правило, се состојат од носечка конструкција и сад или влошка. Со конструкцијата треба да се обезбеди затнатоот на внатрешниот сад во затворена положба по обемот на налегнувањето или затворањето на влошката по употребата.

Димензиите на сувите нужници треба да бидат во согласност со големината на кабината за нужник (член 35 став 1).

Член 117

Писоарите и садовите за фекалии треба да бидат функционални и затнати, како и да ги задоволуваат хигиенските услови за ракување и здржување. Масата на наполнетиот сад не смее да изнесува повеќе од 60 kg.

Член 118

За собирање на отпадна вода можат да се користат садовите од член 117 на овој правилник и други садови со наменска изработка, од сите облици, што имаат ракофати, поклопки и затворачи кои овозможуваат солидно затворање и кои можат да се пренесуваат низ отворите за движење во засолништето. Масата на наполнетиот сад не смее да изнесува повеќе од 60 kg.

Цврстите отпадоци се собираат во стандардни пластични кеси.

Член 119

Мијалниците имаат садови за вода за миене и садови за отпадни води.

Член 120

За дезинфекција, растворање и дезодорација на фекалните материи во сувите нужници можат да се користат сите хемиски средства наменети за таа цел во затворени простории.

3. Опрема за подготвување на храна и опрема за вода

Член 121

Во засолништата можат да се користат само електрични шпорети или решоа со затворени грејни плочи.

Член 122

Садовите и резервоарите за држење на задолжителните залихи на вода мораат да имаат ракофати, поклопки и соодветна водоводна арматура и славини, мораат да им одговараат на пропишаните хигиенско-технички услови и мораат лесно да се одржуваат и празнат.

Залихите на вода во засолништето не можат да се држат во незаштитени стаклени и лесно кршливи садови.

4. Опрема за самоспасување

Член 123

Засолништата треба да бидат снабдени со опрема за самоспасување.

Опремата за самоспасување треба да содржи неопходен алат и прибор, како што се: дурии, лопати, казми, кускии, секирчиња, чеканчиња, пробјорници, секачи, клешти, рачни пили за бетонски челик, јажиња, рачни дигалки и сл.

5. Квалитет на материјалот и конструкцијата

Член 124

За изработка на опрема во засолништа не може да се употребува кршлив материјал. Другиот материјал за изработка на таа опрема треба да биде во согласност со важечките југословенски стандарди.

Член 125

Сета опрема, зависно од материјалот од кој е изработена, треба да биде заштитена од корозија и гниење и изработена така што да ги исполни условите за експлоатација во влажни простории, да биде отпорна на потрес и да не може да се преврти или неконтролирано помести.

Член 126

Опремата за засолниште треба да биде погодна за монтажа, демонтажа и складирање на што помал простор. Габаритите на опремата треба да бидат такви што опремата да може непречено да се внесува и изнесува низ отворите за движење во засолништето.

Член 127

Надворешните рабови на елементите и на конструкцијата на опремата за засолништа мораат да бидат заоблени.

Член 128

Леглата, седиштата и сувите нужници се произведуваат врз основа на усвоените типови.

Испитувањето, оценувањето и усвојувањето на типот на опремата од став 1 на овој член треба да се врши во поглед на исполнувањето.

1) на општите услови (облик, димензии, материјал, изработка);

2) на посебните услови (придушвање на удар, врска за прицврстување и функционалност).

Член 129

Сета опрема за засолниште која се пушта во промет мора да биде снабдена со исправи вобичаени во прометот на стоки.

IX. ОБЕЗБЕДУВАЊЕ СО ВОДА И ОТСТРАНУВАЊЕ НА ОТПАДНИ ВОДИ И ФЕКАЛИИ

Член 130

Според нормативот, залихите на вода за пиење и залихите на вода за хигиенски потреби изнесуваат три литра на ден за едно лице, во најмала вкупна количина за еден ден во засолништата за дополнителна заштита, односно во најмала вкупна количина за седум дена во засолништата за основна заштита.

Залихите на вода за деконтаминација се обезбедуваат во вкупна количина од 14 литри за едно лице, ако во засолништето е предвидена просторија за деконтаминација. Таа просторија може да се снабдува со вода и од надворешната водоводна мрежа.

Член 131

Водоводната цевка за просторијата за деконтаминација на местото на минувањето низ надворешниот ѕид на засолништето мора да биде вградена херметички и, по правило, забетонирана.

Таа водоводна цевка од надворешната страна на засолништето треба да биде споена со флексибилна врска со приклучниот цевковод во посебно во домерно окно отпорно на механички дејства во согласност со обемот на заштитата на засолништето. Приклучокот треба да биде опремен со затворачи во окното и зад флексибилната врска во засолништето.

Со флексибилната врска треба да се овозможи поместување на приклучокот во сите правци за 7 см.

Член 132

Водоводната цевка во засолништето треба да биде изведена површински или вжлебено. Ослабувањето на пресекот мора да се испита на оптоварувањата од одредбите на Глава V на овој правилник.

Член 133

Отпадните води, фекалиите и отпадоците се собираат во наменските садови во засолништето. Зафатнината на тие садови се определува според нормативот, и тоа:

1) за отпадните води — 1 литар за едно лице дневно;

2) за фекалиите — 1,3 литра за едно лице дневно;

3) за отпадоците — 2 литра за едно лице дневно; во вкупна количина за еден ден во засолништата за дополнителна заштита, односно за седум дена во засолништата за основна заштита.

Член 134

Водата употребена за деконтаминација мора да се одведува од засолништето во собирна јама.

Член 135

Внатрешната канализација треба да биде изведена површински, или во жлеб или да се забетонира во темелната плоча. Делот на темелната плоча во кој се сместува одводникот треба да се зацврсти со јута. Не е дозволено поставување на одводникот во почвата под темелната плоча, како и употреба на одводник од кршлив материјал.

Член 136

Зафатнината на собирната јама се определува зависно од пропустливоста на земјиштето за количината на водата од член 130 став 2 на овој правилник.

Собирната јама се поставува, по правило, покрај засолништето, а се изработува како перфорирана

армиранобетонска конструкција отпорна на механички дејства во согласност со обемот на заштитата на засолништето. Таа јама треба да биде херметички затворена, со трикратен сифон спрема засолништето и со сливници во крајните точки.

Собирната јама треба да има ревизионо окно.

Член 137

Воведувањето на одводник во собирната јама треба да се изведе така што цевката на местото на минувањето низ ѕидот или низ темелната плоча на засолништето да биде вградена херметички и да биде слободно подвижна на местото на минувањето низ ѕидот на собирната јама.

Х. ИНСТАЛАЦИИ ЗА ПРОВЕТРУВАЊЕ

1. Видови и начини на проветрување

Член 138

Засолништата мораат да бидат снабдени со инсталации за принудно проветрување. По исклучок, засолништата за дополнителна заштита за сместување до 50 лица можат да бидат и без инсталации за принудно проветрување.

Во двонаменските објекти треба да се обезбеди принудно проветрување, и тоа:

1) во време на мир — според прописите за заштита при работата и другите прописи за проветрување на работни и други простории;

2) во време на војна — според одредбите на овој правилник.

Член 139

Со системот за проветрување треба да се обезбеди нормално и заштитно проветрување на засолништето, како и брзо преминување од еден начин на проветрување на друг или во состојба на изолација на засолништето.

Под нормално проветрување се подразбира довод на воздух во засолништето, пречистување од грубата прав и одвод на искористениот воздух од засолништето.

Под заштитно проветрување се подразбира довод на воздух во засолништето, пречистување од грубата прав и од радијациони, биолошки и хемиски контаминанти и одвод на искористениот воздух од засолништето. Со додатни елементи може да се обезбеди и апсорпција на јаглен моноксид.

Под состојба на изолација се подразбира херметичко затворање на сите отвори во засолништето и престанување на работата на уредот за проветрување.

Член 140

При нормално проветрување, вкупната количина на воздухот што се доведува во засолништето треба да изнесува најмалку $6,0 \text{ m}^3/\text{час}$ за едно лице.

При заштитно проветрување, вкупната количина на воздухот што се доведува во засолништето треба да изнесува најмалку $2,5 \text{ m}^3/\text{час}$ за едно лице, односно да се обезбеди во пополнетото засолниште:

- 1) кислород најмалку 19%;
- 2) концентрација на јаглен диоксидот не поголема од 1,50%;
- 3) брзина на движењето на воздухот од $0,15 \text{ m/s}$;
- 4) дозволена ефективна температура до 29°C .

Во состојба на изолација на засолништето времето за престој е ограничено со количината на воз-

духот во засолништето, сметајќи дека за еден час престој е потребно 1 m^3 воздушен простор за едно лице.

Член 141

При заштитно проветрување во просториите на засолништето треба да се обезбеди натпритисок од 50 Pa до 150 Pa. При одводот на искористениот воздух, тој натпритисок треба да се обезбеди:

1) со вентилите за регулирање на натпритисокот меѓу просторијата на засолништето и експанзионата комора;

2) со противударните вентили за регулирање на натпритисокот меѓу експанзионата комора и надворешната средина.

Член 142

Брзината на струењето на воздухот, при нормално проветрување, треба да изнесува:

- 1) на шумкалниот отвор на цевоводот — до 12 m/s ;
- 2) на цевоводот за разведување на воздухот — до 7 m/s ;
- 3) на анемостатите — до 3 m/s .

Член 143

Посредно треба да се проветруваат браната на влезот и санитарните простории.

Воздухот од просториите што посредно се проветруваат треба да се одведува надвор од засолништето во согласност со член 141 на овој правилник.

Член 144

Вкупната количина на воздухот од член 140 на овој правилник треба да се распредели, и тоа:

- 1) во просторијата за уреди — во количина од $16 \text{ m}^3/\text{час}$ за едно лице што го задвижува уредот;
- 2) во просторијата за вода — во количина што е потребна за едно изменување на воздухот на час;
- 3) во просториите за престој — во преостанатите количини на воздухот, сразмерно на бројот на лицата што престојуваат во тие простории.

Во просториите од став 1 точ. 1 и 3 на овој член треба да се доведува воздух при нормално и заштитно проветрување, а во просторијата од точка 2 на овој став — само при нормално проветрување.

Член 145

Во просториите што се проветруваат посредно, воздухот се распредува:

- 1) во браната на влезот — во количина од 60% од вкупно искористениот воздух;
- 2) во санитарните простории — во количина од 40% од вкупно искористениот воздух.

Браната на помошниот излез, по правило, не се проветрува. Ако се предвидува користење на браната на помошниот излез, во смисла на член 25 став 4 од овој правилник, количината на воздухот од став 1 точка 1 на овој член се дели сразмерно со зафатнината на двете брани.

Член 146

Системот за проветрување на засолништето треба да има елементи за довод на воздух, за заштита од ударен бран, за распределба на воздухот, за пречистување на воздухот, за одвод на воздухот и за контрола на воздухот, а по потреба и за придружување на бучавата.

Елементите на системот за проветрување на засолништето треба да се распоредат според цртежот бр. 3, што е отпечатен кон овој правилник и претставува негов составен дел.

2. Отвори за довод и одвод на воздух и елементи за заштита од ударен бран.

Член 147

За довод и одвод на воздух и како елементи за заштита од ударен бран треба да се користат:

- 1) шмукалните отвори и отворите за довод на свеж воздух во засолништето;
- 2) отворите за одвод на воздух од засолништето;
- 3) противударните вентили;
- 4) противударните вентили за регулирање на натпритисок;
- 5) експанзионите комори.

Член 148

Шмукалните отвори се поставуваат, по правилно, во ходникот на помошниот излез или во окното на помошниот излез во согласност со чл. 25 до 27 на овој правилник.

Член 149

Најмалиот пречник на шмукалниот отвор и на отворот за довод на свеж воздух во засолништето, зависно од протокот на воздухот, треба да изнесува, и тоа:

- 1) \varnothing 100 mm — за проток на воздух до 188 m³/час;
- 2) \varnothing 150 mm — за проток на воздух до 375 m³/час;
- 3) \varnothing 200 mm — за проток на воздух до 750 m³/час;
- 4) \varnothing 350 mm — за проток на воздух до 1500 m³/час;

Наместо еден шмукален отвор или еден отвор за довод на свеж воздух во засолништето, можат да се користат два или повеќе отвори со помали пресеци, со тоа што вкупната површина на тие пресеци да не биде помала од површината на соодветниот пресек од став 1 на овој член.

Член 150

Номиналните големини на отворот за одвод на воздухот изнесуваат \varnothing 100 mm, \varnothing 150 mm и \varnothing 200 mm.

Член 151

Отворот за довод на свеж воздух во просторијата за уреди треба да се заштити од дејството на натпритисокот на ударниот бран со противударниот вентил и со експанзионата комора, а отворот за одвод на воздух надвор од засолништето — со противударниот вентил за регулирање на натпритисокот на ѕидот на експанзионата комора (чл. 30 и 38).

Член 152

Отворите за довод и одвод на воздух на делот на инсталацијата за проветрување на двоенаменските објекти што се користат исклучително во време на мир треба, при трансформација на намената на објектот, херметички да се затвораат со затвораачи, капаци, врати, монтажано-демонтажни прегради или со други елементи во согласност со обемот на заштитата на засолништето.

Член 153

Елементите за заштита од ударниот бран од член 147 точ. 3 и 4 на овој правилник треба да бидат отпорни во согласност со обемот на заштитата на засолништето.

Промената на натпритисокот е линеарна. Времето на траење на позитивната фаза на натпритисокот изнесува најмногу:

- 1) 3 s — за натпритисокот од 100 kPa
- 2) 2,5 s — за натпритисок од 200 kPa;
- 3) 2 s — за натпритисок од 300 kPa;

При отповарувањето од член 49 став 3 на овој правилник, елементите за заштита од ударниот бран треба да ја задржат својата функција.

Член 154

Противударниот вентил и противударниот вентил за регулирање на натпритисокот можат да бидат за хоризонтално односно вертикално вградување во конструкцијата или универзални.

Член 155

Со противударниот вентил треба да се обезбеди:

- 1) довод на свеж воздух во засолништето;
- 2) затворање на отворот за довод на свеж воздух;
- 3) заштита на отворот за довод на воздух од навлегување на ударниот бран во засолништето.

Член 156

Со противударниот вентил за регулирање на натпритисокот треба да се обезбеди:

- 1) одвод на искористениот воздух од засолништето;
- 2) регулирање на натпритисокот во засолништето според одредбата на член 141 на овој правилник;
- 3) затворање на отворот за одвод на воздухот;
- 4) штита на отворот за одвод на воздухот од навлегување на ударниот бран во засолништето.

Член 157

Најмалите номинални големини (светлиот пресек) на противударните вентили, зависно од точната количина на воздухот изнесуваат, и тоа:

- 1) \varnothing 100 mm — за проток до 188 m³/час;
- 2) \varnothing 150 mm — за проток до 375 m³/час;
- 3) \varnothing 200 mm — за проток до 750 m³/час;
- 4) \varnothing 350 mm — за проток до 1500 m³/час.

Наместо еден противударен вентил, можат да се користат два противударни вентила или повеќе противударни вентили со помали пресеци, со тоа што вкупниот пресек на светлиот отвор да биде еднаков на пресекот на соодветниот противударен вентил од став 1 на овој член.

Член 158

Номиналните големини на противударниот вентил за регулирање на натпритисокот изнесуваат \varnothing 100 mm, \varnothing 150 mm и \varnothing 200 mm.

Противударните вентили за регулирање на натпритисокот треба да бидат конструирани така што да можат да се вградат и во цевка со стандардни димензии. Отворот на струењето треба да биде стабилен. Натпритисокот потребен за отворање на вентилите не треба да биде поголем од 30 Pa.

При заштитното проветрување брзината на струењето на воздухот треба да биде од 3 m/s до 5 m/s а притоа отпорите на струењето да не бидат поголеми од 50 Pa.

Член 159

Должината на противударните вентили и на противударните вентили за регулирање на натпритисокот мора да биде усогласена со заштитните дебелини на ѕидовите односно таваните во кои се вградуваат тие вентили.

Приспособување на должината на противударните вентили и на противударните вентили за регулирање на натпритисок со различни дебелини на сидовите и таваните може да се врши со монтажни наставки од надворешната страна.

Член 160

Паѓањето на притисокот низ противударниот вентил не треба да биде поголемо од 200 Pa, при нормално проветрување на засолништето.

Брзината на струењето на воздухот мора да биде во согласност со одредбите на член 142 од овој правилник.

Член 161

Противударните вентили и противударните вентили за регулирање на натпритисокот треба да бидат изведени така што сами да се затвораат спрема експанзионата комора на засолништето кога натпритисокот на ударниот бран ќе ја достигне вредноста од 30 kPa, односно да се затвораат во спротивната насока кога потпритисокот ќе ја достигне вредноста од 15 kPa и, по престанувањето на оптоварувањето, сами да се отвораат, не намалувајќи го номиналниот проточен пресек.

Член 162

Времето на затворањето на противударниот вентил и на противударниот вентил за регулирање на натпритисокот изнесува, најмногу:

- 1) 5 ms — за натпритисок од 100 kPa;
- 2) 3 ms — за натпритисок од 200 kPa;
- 3) 2 ms — за натпритисок од 300 kPa.

Член 163

Противударните вентили и противударните вентили за регулирање на натпритисокот треба да се вградат така што да е можен пристап до вентилите заради нивно одржување и замена на деловите.

Закотвувањето на противударните вентили и на противударните вентили за регулирање на натпритисокот се пресметува на оптоварувањата од член 86 став 2 на овој правилник.

Ако местото на вградувањето не го исполнува условот од член 25 став 3 на овој правилник, надворешниот отвор на противударниот вентил и на противударниот вентил за регулирање на натпритисокот треба да се заштити со метален штитник со пречник со двократна номинална големина според чл. 157 и 158 на овој правилник на оддалеченост $1/2$ од номиналната големина, кој е отпорен на механички дејства.

Член 164

Како експанзиона комора од внатрешната страна на противударниот вентил односно на противударниот вентил заради регулирање на натпритисокот по правило, може да се користи воздушниот простор во просторијата за претфилтер (член 42 став 2), односно просторијата за отпадоци (член 38) или друга просторија уредена за таа намена.

3. Елементи за довод на воздух

Член 165

Како елементи за довод на воздух треба да се користат доводните цевки за нормално и заштитно проветрување, брзозатворачки вентили, обиколувачки цевководи, вентили за промена на начинот на проветрување и еластични врски.

Член 166

Отворот на доводниот цевковод за нормално проветрување се поставува спрема просторијата на претфилтерот над песочната полнетица.

Врската на надворешната страна на отворот од став 1 на овој член од внатрешната страна на тој отвор треба да има две скршнувања под прав агол.

Отворот на доводниот цевковод за заштитно проветрување се поставува на собирниот канал на решетката на песочниот претфилтер или се приклучува на механичкиот претфилтер.

Член 167

Доводните цевководи до излезот од сидот треба да се изработат од челични цевки, што во сидот се вградуваат со бетонирање.

Краиштата на цевките што излегуваат од сидовите мораат, по правило, да имаат прирабници за спојување со елементите на филтровентилациониот систем.

Член 168

Номиналните големини на доводните цевководи за заштитно проветрување, зависно од протокот на воздухот, изнесуваат, и тоа:

- 1) \varnothing 100 mm — за проток до 250 m³/час;
- 2) \varnothing 150 mm — за проток до 500 m³/час;

Номиналните големини на доводните цевководи за нормално проветрување, зависно од протокот на воздухот изнесуваат, и тоа:

- 1) \varnothing 100 mm — за проток до 188 m³/час;
- 2) \varnothing 150 mm — за проток до 375 m³/час;
- 3) \varnothing 200 mm — за проток до 750 m³/час.

По потреба можат да се користат и два доводни цевководи или повеќе доводни цевководи во номиналните големини според став 2 на овој член.

Член 169

На доводните цевководи на излезот од сидот, а непосредно пред доводниот отвор, на телото на колективниот филтер треба да се вградат брзозатворачки вентили за херметичко затворање на проточниот пресек.

Во цевководите и во другите елементи на филтровентилациониот систем брзозатворачки вентили треба да се вградуваат со стандардни прирабници со завртка и со соодветни гумени затиначи.

Член 170

Номиналните големини на брзозатворачките вентили изнесуваат \varnothing 100 mm, \varnothing 150 mm и \varnothing 200 mm.

Конструктивните елементи на брзозатворачкиот вентил се димензионираат на натпритисок од 30 kPa.

Отпорот на струењето на воздухот во отворена положба на вентилите не треба да биде поголем од 50 Pa.

Член 171

Со обиколувачкиот цевковод се поврзуваат доводните цевководи за заштитно и нормално проветрување. Номиналните големини на обиколувачкиот цевковод се определуваат зависно од проточните количества на воздухот на доводните цевководи.

Член 172

Со вентилот за промена на начинот на проветрување треба да се обезбеди проток на воздухот низ двата отвора, додека третиот е херметички затворен.

Отпорот на струењето на воздухот на вентилот за промена на начинот на проветрување не треба да биде поголем од 30 Pa при заштитното проветрување.

Член 173

Цевоводот за распределба на воздухот треба со еластична спојница да се врзува за филтровентилациониот уред.

4. Елементи за пречистување

Член 174

Како елементи за пречистување на воздухот во засолништето треба да се користат песочни претфилтери или други механички претфилтери, филтери за груб прав и филтери за колективна заштита, а можат да се користат и филтери за јагленмоноксид.

Член 175

Песочниот претфилтер се користи при заштитно проветрување на засолништето сам или во врска со филтерот за колективна заштита.

Песочниот претфилтер се формира од песочна полнетица сместена во садот и од собирните канали со прорези.

Член 176

За полнетица на песочниот претфилтер мора да се употреби природен или дробен агрегат за подготвување на бетон со фреквенција 1 mm до 4 mm, или 4 mm до 8 mm.

Ако за полнетица се употреби агрегат со фракција 1 mm до 4 mm, височината на слојот на полнетицата треба да изнесува 80 cm, а ако се употреби агрегат со фракција 4 mm до 8 mm, височината на слојот на полнетицата треба да изнесува 120 cm од горниот раб на собирниот канал.

Песочните претфилтери се формираат од единици со основа 1 m × 1 m или 1 m × 2 m.

Бројот на единиците на песочните претфилтери се определува според протокот на воздух за заштитно проветрување на засолништето.

Во двоенаменските објекти филтерските единици можат да се распоредат и во два реда, по вертикала, со растојание што обезбедува пристап кон тие единици.

Член 177

Собирниот канал со прорези се поставува на дното на садот на песочниот претфилтер. Тој канал треба да има цевен приклучок, чиј пречник се определува според одредбите на член 168 од овој правилник.

Широчината на еден прорез треба да изнесува до 1 cm, а вкупната површина на сите прорези — најмалку 800 cm² по 1 m² површина на песочниот претфилтер. Отворите на прорезите мораат да бидат така обликувани што да оневозможуваат навлегување на песок во каналот.

Сидовите на собирниот канал се димензионираат на вонредно оптоварување од 30 kPa и на тежината на полнетицата зголемена за коефициентот K₁ од член 51 на овој правилник.

Член 178

Експлоатационите карактеристики на песочниот претфилтер мораат да обезбедуваат:

1) механичкиот отпор при минувањето на номинални количества на воздух да не биде поголем од 200 Pa;

2) максималното напречно оптоварување со воздух по 1 m² површина на песочниот претфилтер да изнесува:

— 63 m³/час — за песочна полнетица Ø 1 mm до 4 mm;

— 125 m³/час — за песочна полнетица Ø 4 mm до 8 mm.

Член 179

Номиналните капацитети на филтерите за груб прав изнесуваат: 150 m³/час, 300 m³/час, 600 m³/час и 1200 m³/час.

Номиналните капацитети на механичките претфилтери изнесуваат: 400 m³/час, 600 m³/час и 1000 m³/час.

Член 180

Механичкиот претфилтер може да се користи наместо песочниот претфилтер, сам или во врска со филтерот за колективна заштита.

Механичкиот претфилтер се формира од влакнеста или друга погодна полнетица сместена, по правило, во металното куќиште.

Наместо еден механички претфилтер од став 1 на овој член можат да се користат два механички претфилтери или повеќе механички претфилтери врзани паралелно.

Член 181

Експлоатационите карактеристики на механичкиот претфилтер мораат да обезбедуваат:

1) почетниот механички отпор при минување на номиналните проточни количества на воздух да не биде поголем од 100 Pa;

2) да може да поднесе натпритисок од 30 kPa без нарушување на функцијата;

3) да може да поднесе трајно топлотно оптоварување од најмалку 120°C без нарушување на функционалноста;

4) да има ефикасност на пречистување на воздухот најмалку од 85% според стандардниот метод за цементен прав;

5) куќиштето да го херметизира при натпритисок до 30 kPa;

6) да може да се употребува до двократен износ на почетните механички отпори.

Член 182

Филтерите за груб прав се вградуваат на доводниот цевовод за нормално проветрување, пред вентилаторот.

Доводниот отвор и одводниот отвор на телото на филтерот за груб прав можат да се постават во правец или под агол од 90°.

Член 183

Ефикасноса на пречистувањето на воздухот со филтер за груб прав се условува со задржување на честички од прав за најмалку 80%, а се определува според еден од признатите методи.

Почетниот отпор на струењето на воздухот при номиналните протоци треба да изнесува најмногу 100 Pa.

Филтерите за груб прав треба да поднесат натпритисок од 10 kPa без нарушување на функцијата.

Член 184

Филтерите за колективна заштита треба да ги исполнуваат условите предвидени со прописите на Југословенската народна армија.

Почетниот отпор на струењето на воздухот низ филтерот за колективна заштита треба да изнесува најмногу и тоа:

- 1) 350 Pa — за номинален проток од 63 m³/час;
- 2) 480 Pa — за номинален проток од 125 m³/час;
- 3) 600 Pa — за номинален проток од 250 m³/час.

Член 185

Во засолништето мора да се обезбеди резерва за едно заменување на филтерите од чл. 180, 182 и 184 на овој правилник.

5. Елементи за распределба на воздухот

Член 186

Како елементи за распределба на воздухот во засолништето треба да се користат центрифугални вентилатори, анемостати, цевоводи за распределба на воздух, придушувачи на бучава, шибери за воздух и вентили за регулирање на натпритисокот.

Член 187

Во засолништата треба да се вградуваат центрифугални вентилатори кои покрај асинхрони електромотори на неизменична струја, имаат и рачен или ножен погон и кои обезбедуваат непрекината работа во траење од најмалку 400 часови.

Погонската сила на рачката за задвижување на вентилаторот не смее да надминува 60 W при 30 до 45 обрти во минута.

Зависно од потребното количество на воздух (член 140), во засолништето можат да се вградат повеќе вентилатори.

Член 188

Номиналните големини на вентилаторот се определуваат според количествата на воздух во согласност со член 140 на овој правилник.

Член 189

Применетите центрифугални вентилатори, зависно од начинот на проветрување (член 139), треба да имаат напор, и тоа:

- 1) при заштитно проветрување:
 - од 1000 Pa — за вентилатори со номинална големина 63/150 m³/час;
 - од најмалку 1250 Pa — за вентилатори со номинална големина 125/300 m³/час;
- 2) при нормално проветрување:
 - од најмалку 650 Pa — за сите номинални големини на вентилаторите.

Член 190

Дозволеното вкупно ниво на звучниот притисок на центрифугалните вентилатори на пробната маса не смее да надминува 75 dB(B) мерено на оддалеченост од 4 m од вентилаторот во слободен простор (глува комора) и во однос на P₀ = 2·10⁻⁵ Pa.

Член 191

Нивото на бучавата во празна просторија за престој не смее да надминува 65 dB (A) + 10⁰‰.

Бучавата се мери на средината на празната просторија за престој на 1,5 m од подот.

За придушвање на недозволената бучава во цевоводите за распределба на воздухот мораат да се вградат стандардни придушувачи.

Член 192

За распределба на воздухот во засолништето треба да се користат анемостати кои со својата конструкција овозможуваат регулирање на количеството на воздухот што влегува.

Член 193

Цевоводите за распределба на воздухот при нормално и заштитно проветрување се вградуваат, по правило, под таванот, при што треба да се обезбеди отстранување на кондензираната вода од цевоводот. Пресеците на цевоводот се определуваат со пресметка.

Член 194

Шибери за воздух за херметичко затворање се поставуваат заради обезбедување на одводните отвори за воздух кои се во врска со надворешната атмосфера.

Шиберите за воздух можат да се користат за херметичко затворање на проточниот пресек и за регулирање на протокот на воздухот.

Член 195

Номиналните големини на шиберите за воздух изнесуваат Ø 100 mm, Ø 150 mm и Ø 200 mm.

Шиберите за воздух треба да поднесат натпритисок од 30 kPa, без нарушување на функцијата.

Член 196

Отворите за одвод на воздухот од просториите на засолништето во браните и експанзионите комори се опремаат со вентили за регулирање на натпритисокот (со шибер).

Со вентилот за регулирање на натпритисокот (со шибер) треба да се обезбеди:

- 1) одвод на воздухот од просторијата на засолништето во браната или во експанзионата комора;
- 2) регулирање на натпритисокот во засолништето;
- 3) затворање на отворот за одвод на воздухот.

Член 197

Номиналните големини и карактеристиките на вентилите за регулирање на натпритисокот се определуваат според одредбите на член 158 од овој правилник.

6. Елементи за контрола

Член 198

Како елементи за контрола на системот за проветрување на засолништето треба да се користат мерачи на протокот на воздухот, мерачи на натпритисокот, термометри, хидрометри и инструменти за детекција, идентификација и дозиметрија на радијационите и хемиските агенсии.

Член 199

Вентилаторите треба да се опремаат со мерач на протокот на воздухот за континуирана контрола на протокот на воздухот при нормално и заштитно проветрување.

Член 200

Мерачот на натпритисокот треба да се постави во просторијата за сместување на вентилаторот или во негова непосредна близина.

Подрачјето на мерењето на мерачот на натпритисокот треба да изнесува најмалку 150 Pa.

Мерачот на натпритисокот се поврзува со надворешната атмосфера преку цевка. Надворешниот крај на таа цевка мора да се спроведе надвор од засолништето и да се заштити од навлегување на вода.

Приклучниот отвор на мерачот на натпритисокот треба да има херметички затворач.

Член 201

Инструментот за контрола на присуството на радијациони и хемиски агенси во засолништето се користи во согласност со планот за организирање на радијационо-биолошко-хемиска заштита на општествено-политичката заедница.

7. Својства на користениот материјал**Член 202**

Материјалот за изработка на елементите на системот за проветрување мора да биде еластичен, жилав и незапалив, и под топлотно дејство не смее да развива штетни гасови или пари.

Материјалот за изработка на елементите за заштита од ударен бран треба да биде отпорен на топлотно оптоварување на температура од најмалку 200 °C во траење од 180 минути.

Член 203

Средствата што се употребуваат за заштита на елементите на системот за проветрување од корозија мораат да ги исполнуваат условите од член 82 на овој правилник.

8. Постапка и начин за контролирање и верификација на својствата, карактеристиките и квалитетот на елементите на системот за проветрување**Член 204**

Својствата, карактеристиките и квалитетот на елементите на системот за проветрување се верифицираат со атестирање на типот, и тоа на:

- 1) противударниот вентил;
- 2) противударниот вентил за регулирање на натпритисокот;
- 3) брзозатворачкиот вентил;
- 4) шиберот за промена на начинот на проветрувањето;
- 5) филтерот за колективна заштита;
- 6) вентилаторот;
- 7) вентилот за регулирање на натпритисокот.

Сите произведени елементи на системот за проветрување треба да бидат снабдени со техничко упатство и со гарантен лист.

Член 205

Елементите на инсталациите за проветрување, кои претставуваат самостојни средства, треба да имаат таблица која се поставува на видно место и која содржи податоци за производителот, видот на производот, типот, бројот и серијата на производот, како и основни технички карактеристики.

Покрај таблицата од став 1 на овој член, на средствата што имаат подвижни делови со видни ознаки треба да се обележат правците на движењето.

Член 206

По завршеното монтирање на системот за проветрување и на средствата за затворање на отворот во засолништето, мораат да се контролираат и верифицираат:

1) количествата на воздух за нормално и заштитно проветрување што се доведуваат во засолништето низ отворите за довод на воздух при машински и рачен погон, со вклучување на сите отпори, односно нивните симулатори (филтер за колективна заштита, песочен претфилтер), во согласност со член 140 на овој правилник;

2) работата на вентилот за регулирање на натпритисокот и на противударните вентили за регулирање на натпритисокот и постигнатиот натпритисок во засолништето при заштитно проветрување во согласност со чл. 141 и 153 на овој правилник;

3) брзината на струењето на воздухот при нормално проветрување според член 142 на овој правилник;

4) распределбата на воздухот по просториите на засолништето во согласност со чл. 144 и 145 на овој правилник;

5) функциите на елементите од член 146 на овој правилник во склоп на системот за проветрување на засолништето;

6) нивото на бучавата во просторијата за престој според член 191 на овој правилник;

7) условното траење на натпритисокот во согласност со член 207 на овој правилник;

8) погонската енергија при рачно задвижување на вентилаторот со 30 до 45 обрти во минут во тек од шест минути, без забележителни знакови на заморување.

Член 207

Условното траење на натпритисокот се определува со мерење на интервалот на опаѓањето на натпритисокот од почетните 150 Pa на 50 Pa во затворена просторија за престој, под услов да се затворени сите отвори за движење и другите отвори во засолништето. Условното траење на натпритисокот во интервал од 150 Pa до 50 Pa треба да изнесува најмалку 15 минути.

Член 208

Контрола и верификација на системот за проветрување на засолништето во смисла на член 206 од овој правилник мора да врши стручно оспособена и овластена организација која при изградбата на односното засолниште не се појавувала како инвеститор, проектант, произведувач на опремата или изведувач.

XI. ИНСТАЛАЦИИ ЗА ЈАКА И СЛАБА СТРУЈА**Член 209**

Електроенергетските инсталации и уреди во засолништата мораат да ги исполнуваат условите за влажни простории.

Член 210

Засолништата за основна заштита мораат да имаат електрични инсталации, и тоа за:

- 1) основно електрично осветление и приклучници;
- 2) помошно осветление;
- 3) моторниот погон за уредите на електромоторен погон;
- 4) телефон за врска со градската тт мрежа;
- 5) радиоантена.

Член 211

За сите вградени електрични инсталации, електрична опрема и електрични уреди во засолништето посебно мораат, по завршетокот на работите, да се извршат испитувања и да се обезбедат атести.

1. Напојување со електрична енергија**Член 212**

Електричните потрошувачи во засолништето се напојуваат од дистрибутивната електрична мрежа.

Помошното осветление се напојува со рачен електричен генератор.

Ако во објектот во кој се наоѓа и засолништето е обезбеден резервен извор на електрична енергија (дизел-електричен агрегат) или дел од потрошувачите во тој објект се напојува од резервен извор на електрична енергија надвор од објектот, мора и засолништето да се напојува и од тој резервен извор на електрична енергија.

Член 213

Ако во објектот во кој се наоѓа засолништето постојат приоритетни потрошувачи за кои напојувањето со електрична енергија посебно се решава, и засолништето мора да се смета како приоритетен потрошувач.

Член 214

За регистрирање на потрошувачката на електрична енергија во засолништето мора да се вгради посебно броило во орманот за електрични броила на објектот во кој засолништето се наоѓа или во посебен орман, ако засолништето е градено како посебен објект.

2. Електрични инсталации и опрема за јака струја**Член 215**

Минувалиштата на електричните водови низ сидовите помеѓу просториите кои можат да бидат контаминирани и просториите кои се заштитени од контаминирање мораат да бидат изведени така што да не пропуштат гасови под притисок кој може да се создаде на тоа место.

Член 216

Разводниот орман со електрична опрема за осигурување на струјните кругови на помошното осветление мора да биде вграден во непосредна близина на рачниот генератор.

Член 217

Електрична инсталација на помошното осветление мора да биде изведена издвоено од другата електрична инсталација.

Прекинувачите на помошното осветление мораат видно да се разликуваат по формата или ознаките од другата електрична опрема.

Член 218

Бројот на електричните приклучници се определува според нормативот — едно парче на секои 25 лица, а не помалку од две парчиња во просторијата за престој.

Член 219

Сета електрична опрема, електричните уреди, светилките и врските на електричните инсталации мораат да бидат заштитени од потрес според чл. 52 и 53 на овој правилник.

Член 220

Просториите на засолништето од член 29 на овој правилник мораат да имаат електрична инсталација за основно осветление и електрична инсталација за помошно осветление.

Влезовите и помошните излези од засолништето мораат да имаат електрична инсталација за основно осветление.

Член 221

Во засолништата што се наоѓаат во склоп на објектите мора да се примени истиот систем на заштита од превисокиот допирен напон кој е применет во објектот во чиј состав се наоѓа засолништето.

Член 222

Во состав на напојниот вод за засолништето мора да се наоѓа посебен заштитен вод приклучен на заштитниот вод на објектот, ако засолништето е во составот на тој објект.

Во засолништата кои се во склоп на објектот не е дозволено врзување на собирницата на заштитниот вод и на собирницата на нулевиот вод.

Член 223

Сите проводни делови на уредите и на металните инсталации во засолништето, кои нормално не се под напон, мораат да бидат поврзани со заштитниот вод за заштитната собирница во разводниот орман на засолништето, односно во посебниот орман со собирницата за изедначување на потенцијалите на која се приклучуваат сите заштитни водови, водот од заземјувачот и водот од заштитната собирница во разводниот орман со електрична опрема на засолништето.

Член 224

Електричната опрема за контрола на работата на уредот на засолништето, по правило, се вградува во разводниот орман со електричната опрема во просторијата за уреди. Таа опрема мора да биде обележена со видни и трајни ознаки на својата функција.

3. Осветление**Член 225**

Најмалата просечна осветленост при основното осветление на просториите за престој и на уредите мора да биде 80 lx, а за другите простории 50 lx, ако изворот на светлост е сијалица со вжарено влакно.

Осветленоста на просториите на двонаменските објекти мора да биде во согласност со нивната намена.

Член 226

Како помошно осветление се користат светилки чиј светлосен извор има моќност од $0,2 \text{ W/m}^2$ основна, но не помала од 5W. Површината на основата што се осветлува со една светилка од помошното осветление не може да биде поголема од 50 m^2 .

Член 227

Светилките за основно и помошно осветление мораат да бидат заштитени од механички оштетувања заради спречување повреда на лица од скршени парчиња и од облогот на светлосниот извор.

Член 228

Светилките за основно осветление се вклучуваат локално. Светилките за помошно осветление се вклучуваат централно за просториите за престој, за уредите и санитарните простории, а за другите простории — локално.

4. Електрични инсталации за слаба струја**Член 229**

Телефонската инсталација за врска со месната телефонска кабелска мрежа треба да се изведе во просторијата за престој.

Член 230

Кабелската инсталација за приемната антена треба да се изведе од приклучокот за антена до приклучокот на корисникот во просторијата за престој.

Приклучоците на корисниците мораат да бидат означени со симбол за приемната антена.

Аntenата мора да биде направена за прием на опсег од мошне високи фреквенции — VHF, FM, од монтажа тип, во форма на стап и во согласност со планот за радиоврска во општествено-политичката заедница.

За монтажа на антената треба да се вградат соодветни носачи на крајот на помошниот излез.

Аntenата и деловите за монтажа мораат да бидат заштитени од сите влијанија на околината.

XII. ОДРЖУВАЊЕ И ТЕХНИЧКА КОНТРОЛА**Член 231**

Засолништето редовно мора да се одржува во исправна состојба, според важечките прописи и упатството за одржување на засолништето кое е составен дел на техничката документација на засолништето.

Член 232

Секое засолниште мора да има книга за одржувањето, во која се внесуваат податоци за извршените прегледи и технички контроли, како и за преземените мерки и за начинот за отстранување на утврдените недостатоци.

Со книгата за одржување на засолништето се чуваат: упатството за одржување на засолништето, употребната дозвола на засолништето, атестите, гарантните листови и списокот на овластени сервисни на производителот на опремата и уредите.

Член 233

За да се обезбеди сигурност и функционалност на засолништето, еднаш годишно мора да се врши техничка контрола на засолништето, а особено на: конструкцијата, средствата за затворање на отворот, опремата за престој, системот за проветрување и електроенергетската инсталација.

Недостатоците утврдени при техничката контрола или на друг начин мораат да се отстранат во рок од 30 дена од денот на нивното утврдување.

Член 234

Техничка контрола на засолништето врши стручно оспособена и за тоа овластена организација на здружен труд.

XIII. ПРЕОДНИ И ЗАВРШНИ ОДРЕДБИ**Член 235**

На изградените и опремените засолништа, на засолништата што се во изградба и на засолништата за кои е издадено одобрение за изградба, односно чии својства се утврдени со урбанистичко-техничките услови, од денот на влегувањето во сила на овој правилник се применуваат одредбите од чл. 231 до 234 на овој правилник.

Член 236

Центрифугалниот вентилатор со погонска моќност на рачката поголема од 60 W може да се вградува во засолништата една година од денот на влегувањето во сила на овој правилник.

Член 237

Со денот на влегувањето во сила на овој правилник престанува да важи Правилникот за техничките нормативи за изградба на засолништа („Службен лист на СФРЈ“, бр. 11/76).

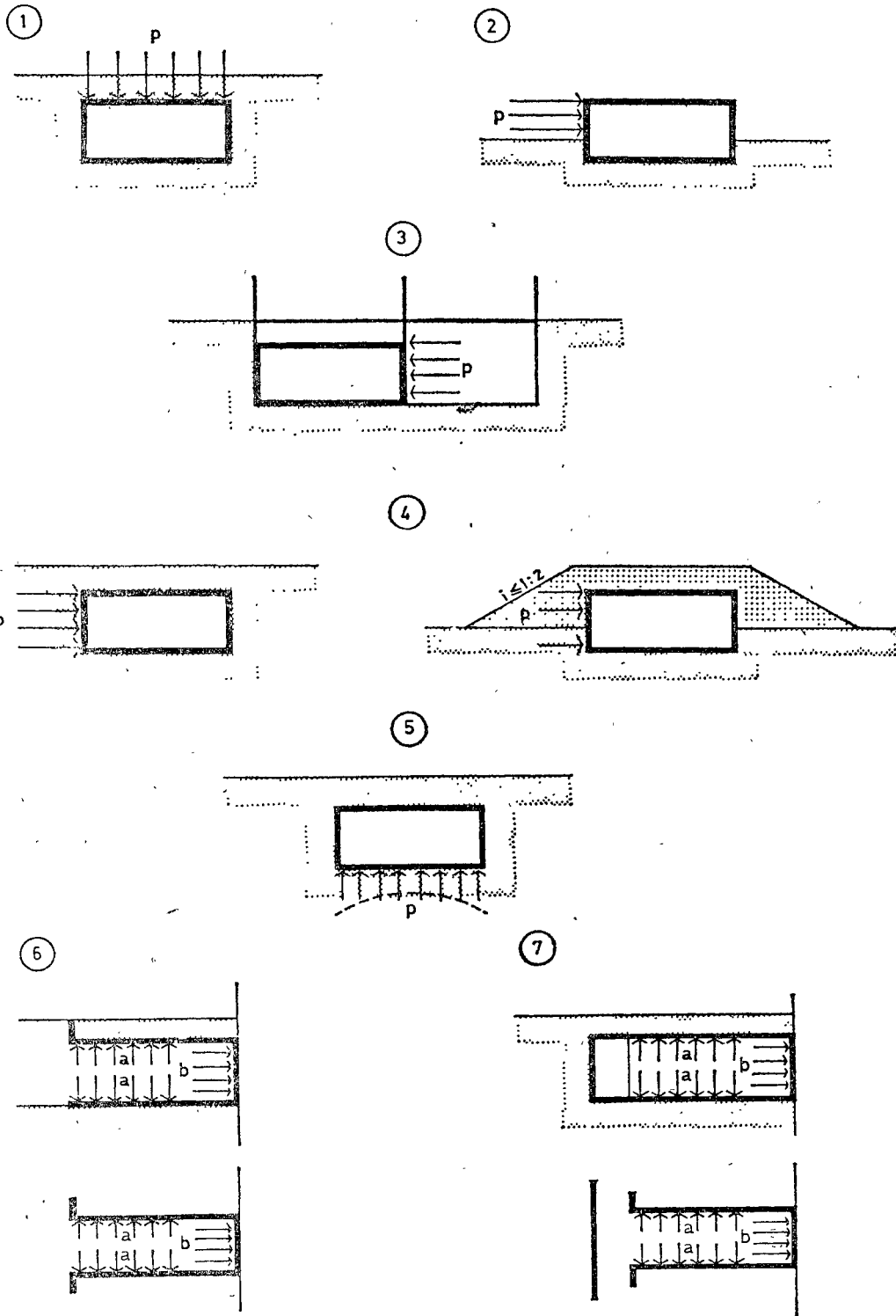
Член 238

Овој правилник влегува во сила осмиот ден од денот на објавувањето во „Службен лист на СФРЈ“.

Р. в. п бр. 38
29 септември 1983 година
Белград

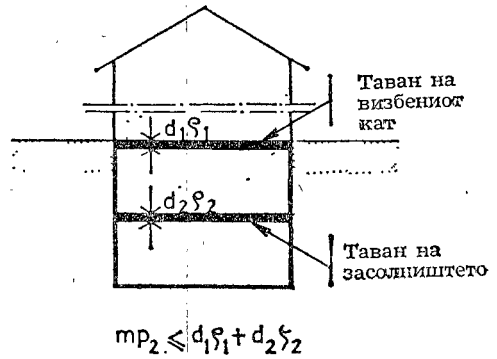
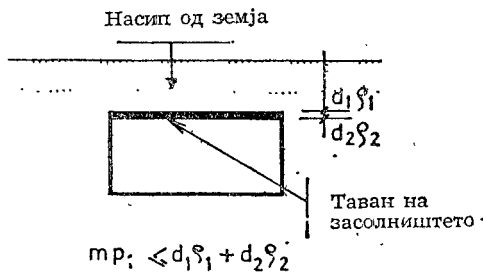
Сојузен секретар
за народна одбрана,
адмирал
Бранко Мамула, с. р.

ШЕМА НА ОПТОВАРУВАЊЕТО

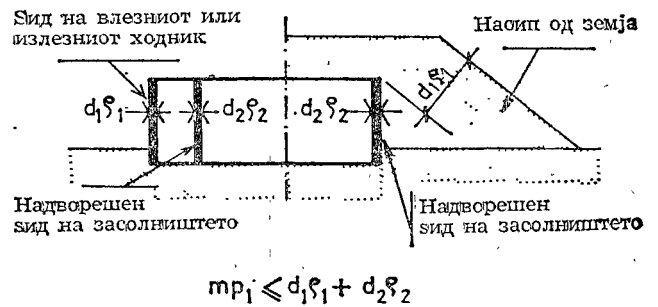
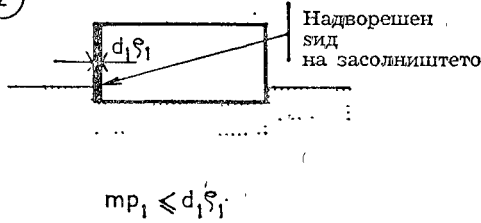

Цртеж бр. 2

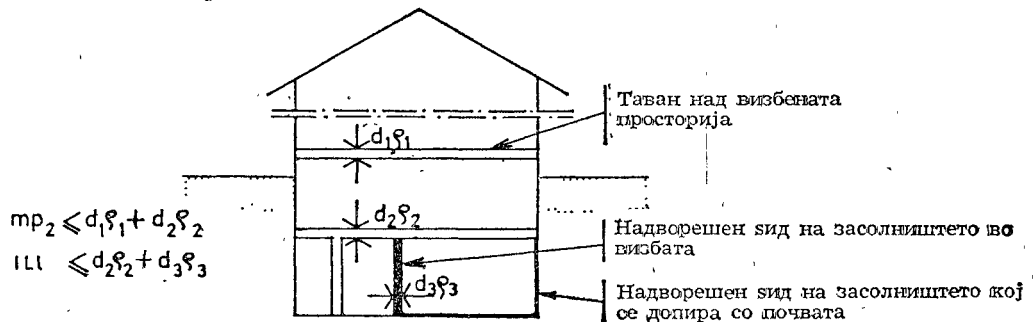
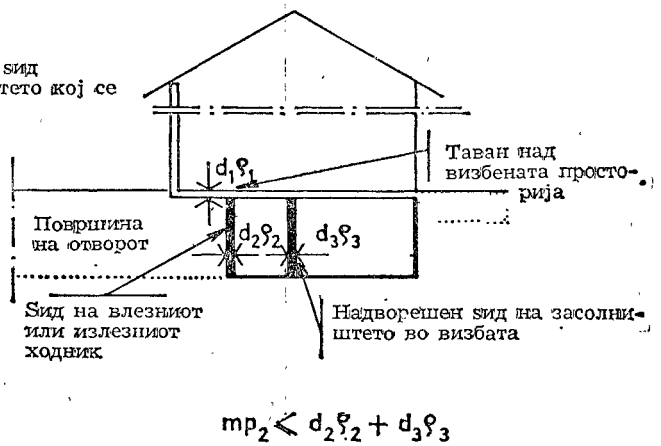
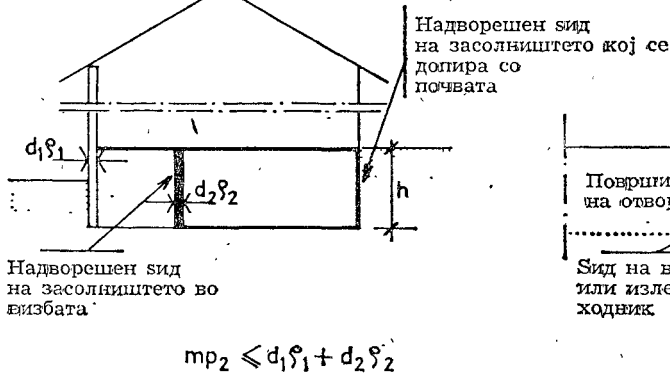
1

2

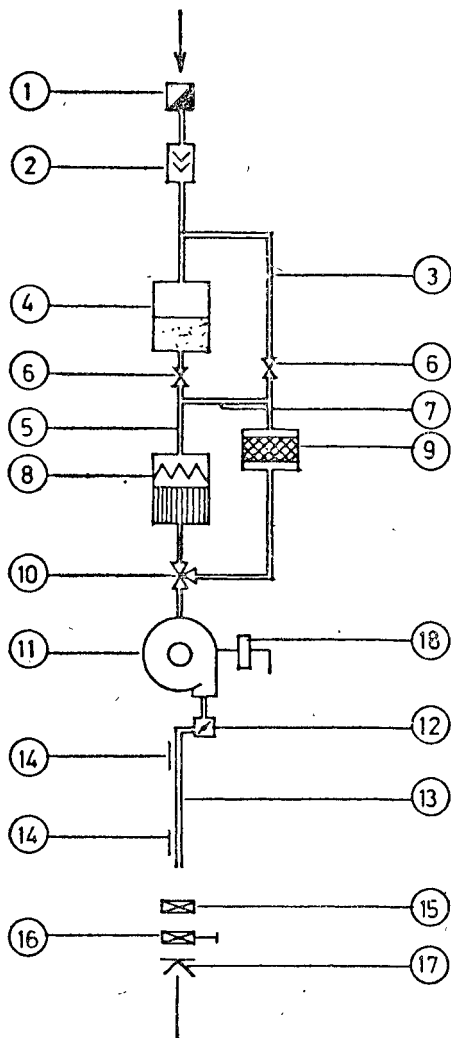
3

Цртеж бр. 3

661.

РАСПОРЕД НА ЕЛЕМЕНТИТЕ НА СИСТЕМОТ ЗА ПРОВЕТРУВАЊЕ НА ЗАСОЛНИШТА

ЛЕГЕНДА: 1. Шмукален отвор 2. Противударен вентил 3. Цевковод за нормално проветрување 4. Песочен претфилтер 5. Цевковод за заштитно проветрување 6. Брзо-затворачки вентил за херметичко затворање на проточниот пресек 7. Обиколен цевковод 8. Филтер за колективна заштита 9. Филтер за груба прашина 10. Вентил за промена на начинот на проветрувањето 11. Центрифугален вентилатор 12. Мерач на протекот на воздух 13. Цевковод за распределба на воздухот 14. Анемостати 15. Вентил за регулирање на натпритисокот 16. Шибер за воздух 17. Противударен вентил за регулирање на натпритисокот 18. Мерач на натпритисокот.

Врз основа на член 56 став 3 од Законот за пуштање на лекови во промет („Службен лист на СФРЈ“, бр. 9/81), Сојузниот комитет за труд, здравство и социјална заштита донесува

РЕШЕНИЕ

ЗА ПОВЛЕКУВАЊЕ ОД ПРОМЕТ НА ЛЕКОТ PROCULIN КАПКИ ЗА ОЧИ ОД 10 ml, СЕРИЈА БРОЈ 14020-01, ПРОИЗВОД НА „АЛКАЛОИД“ — СКОПЈЕ

1. Се повлекува од промет лекот PROCULIN капки за очи од 10 ml, серија број 14020-01, производ на „Алкалоид“ — Скопје, што е пуштен во промет спротивно на одредбите од Законот за пуштање на лекови во промет.

2. Организациите на здружен труд кај кои се наоѓа лекот од точка 1 на ова решение се должни сите затечени количества на лекот од таа точка да му ги вратат на производителот во рок од осум дена од денот на објавувањето на ова решение во „Службен лист на СФРЈ“.

3. Ова решение се објавува во „Службен лист на СФРЈ“.

Бр. У-07 2795
30 септември 1983 година
Белград

Претседател
на Сојузниот комитет
за труд, здравство
и социјална заштита,
д-р Ѓорѓе Јаковлевик, с. р.

662.

Врз основа на член 56 став 3 од Законот за пуштање на лекови во промет („Службен лист на СФРЈ“, бр. 9/81), Сојузниот комитет за труд, здравство и социјална заштита донесува

РЕШЕНИЕ

ЗА ПОВЛЕКУВАЊЕ ОД ПРОМЕТ НА ЛЕКОТ MUCODYNE СИРУП ОД 200 ml, СЕРИЈА БРОЈ 01040033, ПРОИЗВОД НА „ЗОРКА“ — ШАБАЦ

1. Се повлекува од промет лекот MUCODYNE сируп од 200 ml, серија број 01040033, производ на „Зорка“ — Шабац, што е пуштен во промет спротивно на одредбите од Законот за пуштање на лекови во промет.

2. Организациите на здружен труд кај кои се наоѓа лекот од точка 1 на ова решение се должни сите затечени количества на лекот од таа точка да му ги вратат на производителот во рок од осум дена од денот на објавувањето на ова решение во „Службен лист на СФРЈ“.

3. Ова решение се објавува во „Службен лист на СФРЈ“.

Бр. У-07 2794
30 септември 1983 година
Белград

Претседател
на Сојузниот комитет
за труд, здравство
и социјална заштита,
д-р Ѓорѓе Јаковлевик, с. р.

663.

Врз основа на член 56 став 3 од Законот за пуштање на лекови во промет („Службен лист на СФРЈ“, бр. 9/81), Сојузниот комитет за труд, здравство и социјална заштита донесува

РЕШЕНИЕ

ЗА ПОВЛЕКУВАЊЕ ОД ПРОМЕТ НА ЛЕКОТ CEDILANID КАПКИ ОД 10 ml, СЕРИЈА БРОЈ 47910182 И СЕРИЈА БРОЈ 98730381, ПРОИЗВОД НА „КРКА“ — НОВО МЕСТО

1. Се повлекува од промет лекот CEDILANID капки од 10 ml, серија број 47910182 и серија број 98730381, производ на „Крка“ — Ново Место, што е пуштен во промет спротивно на одредбите од Законот за пуштање на лекови во промет.

2. Организациите на здружен труд кај кои се наоѓа лекот од точка 1 на ова решение се должни сите затечени количества на лекот од таа точка да му ги вратат на производителот во рок од осум дена од денот на објавувањето на ова решение во „Службен лист на СФРЈ“.

3. Ова решение се објавува во „Службен лист на СФРЈ“.

Бр. У-07 2793
30 септември 1983 година
Белград

Претседател
на Сојузниот комитет
за труд, здравство
и социјална заштита,
д-р Ѓорѓе Јаковлевиќ, с. р.

664.

Врз основа на член 56 став 3 од Законот за пуштање на лекови во промет („Службен лист на СФРЈ“, бр. 9/81), Сојузниот комитет за труд, здравство и социјална заштита донесува

РЕШЕНИЕ

ЗА ПОВЛЕКУВАЊЕ ОД ПРОМЕТ НА ЛЕКОТ NOZINAN АМПУЛИ ОД 30 × 25 mg, СЕРИЈА БРОЈ 14054-01, ПРОИЗВОД НА „АЛКАЛОИД“ — СКОПЈЕ

1. Се повлекува од промет лекот NOZINAN ампули од 30 × 25 mg, серија број 14054-01 производ на „Алкалоид“ — Скопје што е пуштен во промет спротивно на одредбите од Законот за пуштање на лекови во промет.

2. Организациите на здружен труд кај кои се наоѓа лекот од точка 1 на ова решение се должни сите затечени количества на лекот од таа точка да му ги вратат на производителот во рок од осум дена од денот на објавувањето на ова решение во „Службен лист на СФРЈ“.

3. Ова решение се објавува во „Службен лист на СФРЈ“.

Бр. У-07 2796
30 септември 1983 година
Белград

Претседател
на Сојузниот комитет
за труд, здравство
и социјална заштита,
д-р Ѓорѓе Јаковлевиќ, с. р.

665.

Врз основа на член 56 став 3 од Законот за пуштање на лекови во промет („Службен лист на СФРЈ“, бр. 9/81), Сојузниот комитет за труд, здравство и социјална заштита донесува

РЕШЕНИЕ

ЗА ПОВЛЕКУВАЊЕ ОД ПРОМЕТ НА ЛЕКОТ HONVAN ТАБЛЕТИ ОД 30 × 100 mg, СЕРИЈА БРОЈ 06720282, ПРОИЗВОД НА „БОСНАЛИЈЕК“ — САРАЕВО

1. Се повлекува од промет лекот HONVAN таблети од 30 × 100 mg, серија број 06720282 со рок на траење до февруари 1985 година, производ на „Босналијек“ — Сараево, што е пуштен во промет спротивно на одредбите од Законот за пуштање на лекови во промет.

2. Организациите на здружен труд кај кои се наоѓа лекот од точка 1 на ова решение се должни сите затечени количества на лекот од таа точка да му ги вратат на производителот во рок од осум дена од денот на објавувањето на ова решение во „Службен лист на СФРЈ“.

3. Ова решение се објавува во „Службен лист на СФРЈ“.

Бр. У-07 2792
30 септември 1983 година
Белград

Претседател
на Сојузниот комитет
за труд, здравство
и социјална заштита,
д-р Ѓорѓе Јаковлевиќ, с. р.

666.

Врз основа на член 22 став 2 од Законот за стандардизацијата („Службен лист на СФРЈ“, бр. 38/77 и 11/80), директорот на Сојузниот завод за стандардизација пропишува

ПРАВИЛНИК

ЗА ЈУГОСЛОВЕНСКИТЕ СТАНДАРДИ ЗА СРЕДСТВА ЗА ЛИЧНА ЗАШТИТА

Член 1

Со овој правилник се пропишуваат југословенските стандарди за средства за лична заштита, кои ги имаат следните називи и ознаки:

1) Средства за лична заштита. Средства за заштита на окото. Штитник за очи. Технички услови и испитувања — — — — —	JUS Z.B1.033
2) Средства за лична заштита. Средства за заштита на окото. Штитник за очи и лице. Технички услови	JUS Z.B1.034
3) Средства за лична заштита. Филтри за заштита на окото од дневна светлина — — — — —	JUS Z.B4.002
4) Средства за лична заштита. Филтри за заштита на окото. Методи за испитување на филтрите за дневна светлина — — — — —	JUS Z.B4.003
5) Средства за лична заштита. Очила за сонце — — — — —	JUS Z.B4.004
6) Средства за лична заштита. Очила за корекција на видот. Оптичко приспособување на очилата — —	JUS Z.B4.006

Член 2

Југословенските стандарди од член 1 на овој правилник се составен дел на овој правилник, а се објавуваат во посебно издание на Сојузниот завод за стандардизација.

Член 3

Освен југословенските стандарди JUS Z.B4.002, JUS Z.B4.003 и JUS Z.B4.004, чие применување не е задолжително, југословенските стандарди од член 1 на овој правилник се задолжителни во целост, а ќе се применуваат на средствата за лична заштита што ќе се произведат односно увезат од денот на влегувањето во сила на овој правилник.

Член 4

Со денот на влегувањето во сила на овој правилник престануваат да важат југословенските стандарди кои ги имаат следните називи и ознаки:

- 1) Лични заштитни средства.
Штитник за очи — — — — — JUS Z.B1.033
- 2) Лични заштитни средства.
Штитник за очи и лице — — — — — JUS Z.B1.034
донесени со Решението за југословенските стандарди за заштитни средства при работата („Службен лист на СФРЈ“, бр. 4/64).

Член 5

Овој правилник влегува во сила на 1 јануари 1984 година.

Бр 50-13903/1
23 септември 1983 година
Белград

Директор
на Сојузниот завод за
стандардизација,
Вуканин Драговиќ, с. р.

667.

Брз основа на член 22 став 2 од Законот за стандардизацијата („Службен лист на СФРЈ“, бр. 38/77 и 11/80), директорот на Сојузниот завод за стандардизација пропишува

П РА В И Л Н И К**ЗА ЈУГОСЛОВЕНСКИТЕ СТАНДАРДИ ЗА ВОДОРОД-ПЕРОКСИД, ТЕХНИЧКИ**

Член 1

Со овој правилник се пропишуваат југословенските стандарди за водород-пероксид технички, кои ги имаат следните називи и ознаки.

- 1) Водород-пероксид, технички.
Технички услови — — — — — JUS H.B1.022
- 2) Испитување на технички водород-пероксид. Одредување на изгледот — — — — — JUS H.B8.653
- 3) Испитување на технички водород-пероксид. Одредување на содржината на водород-пероксид. Волуметриска метода — — — — — JUS H.B8.654
- 4) Испитување на технички водород-пероксид. Одредување на постојаноста. Волуметриска метода — — — — — JUS H.B8.655
- 5) Испитување на технички водород-пероксид. Одредување на содржина на слободни киселини (како H₂SO₄). Волуметриска метода — — — — — JUS H.B8.656

6) Испитување на технички водород-пероксид. Одредување на остатокот по испарувањето. Гравиметриска метода. — — — — — JUS H.B8.657

7) Испитување на технички водород-пероксид. Одредување на остатокот по жарењето. Гравиметриска метода — — — — — JUS H.B8.658

8) Испитување на технички водород-пероксид. Одредување на содржината на фосфати. Спектрофотометриска метода — — — — — JUS H.B8.659

Член 2

Југословенските стандарди од член 1 на овој правилник се составен дел на овој правилник, а се објавуваат во посебно издание на Сојузниот завод за стандардизација.

Член 3

Југословенските стандарди од член 1 на овој правилник се задолжителни во целост, а ќе се применуваат на водород-пероксид, технички, што ќе се произведе односно увезе од денот на влегувањето во сила на овој правилник.

Член 4

Со денот на влегувањето во сила на овој правилник престанува да важи југословенскиот стандард кој го има следниот назив и ознака:

Водород-пероксид — — — — — JUS H.B1.022
донесен со Решението за југословенските стандарди од областа на производството на анорански киселини, хипохлорити и пероксид („Службен лист на СФРЈ“, бр. 33/64).

Член 5

Овој правилник влегува во сила по истекот на три месеци од денот на објавувањето во „Службен лист на СФРЈ“.

Бр 50-13904/1
23 септември 1983 година
Белград

Директор
на Сојузниот завод за
стандардизација,
Вуканин Драговиќ, с. р.

668.

Брз основа на член 22 став 2 од Законот за стандардизацијата („Службен лист на СФРЈ“, бр. 38/77 и 11/80), директорот на Сојузниот завод за стандардизација пропишува

П РА В И Л Н И К**ЗА ЈУГОСЛОВЕНСКИОТ СТАНДАРД ЗА ПРОЕКТИРАЊЕ И ИЗВЕДУВАЊЕ НА ДРВЕНИ КОНСТРУКЦИИ**

Член 1

Со овој правилник се пропишува југословенскиот стандард за проектирање и изведување на дрвени конструкции, кој го има следниот назив и ознака:

Проектирање и изведување на дрвени конструкции. Материјали за изработка на дрвени конструкции. Технички услови — — — — — JUS U.D0.001

Член 2

Југословенскиот стандард од член 1 на овој правилник е составен дел на овој правилник, а се објавува во посебно издание на Сојузниот завод за стандардизација.

Член 3

Југословенскиот стандард од член 1 на овој правилник е задолжителен во целост, а ќе се применува на дрвени конструкции што ќе се произведат односно увезат од денот на влегувањето во сила на овој правилник.

Член 4

Овој правилник влегува во сила по истекот на три месеци од денот на објавувањето во „Службен лист на СФРЈ“.

Бр. 50-13905/1
23 септември 1983 година
Белград

Директор
на Сојузниот завод за
стандардизација,
Букашин Драгоевиќ, с. р.

669.

Врз основа на член 22 став 2 од Законот за стандардизацијата („Службен лист на СФРЈ“, бр. 38/77 и 11/80), директорот на Сојузниот завод за стандардизација пропишува

П РА В И Л Н И К ЗА ЈУГОСЛОВЕНСКИОТ СТАНДАРД ЗА РАДИОКОМУНИКАЦИИ

Член 1

Со овој правилник се пропишува југословенскиот стандард за радиокомуникации што го има следниот назив и ознака:

Радиокомуникации. Кабелски дистрибуциони и заеднички антенски системи. Карактеристика на системите што работат во фреквенцискиот опсег од 30 MHz до 1 GHz. Гранични вредности — — — — JUS N.N.6.172

Член 2

Југословенскиот стандард од член 1 на овој правилник е составен дел на овој правилник, а се објавува во посебно издание на Сојузниот завод за стандардизација.

Член 3

Југословенскиот стандард од член 1 на овој правилник е задолжителен во целост, а ќе се применува на радиокомуникации од денот на влегувањето во сила на овој правилник.

Член 4

Со денот на влегувањето во сила на овој правилник престанува да важи југословенскиот стандард што го има следниот назив и ознака:

Радиокомуникации. Кабелски дистрибуциони системи Карактеристики на системи што работат во фреквенциски опсег од 30 MHz до 1 GHz — — — — JUS N N6 172
донесен со Правилникот за југословенските стандарди од областа на радиокомуникациите („Службен лист на СФРЈ“, бр. 68/78).

Член 5

Овој правилник влегува во сила по истекот на три месеца од денот на објавувањето во „Службен лист на СФРЈ“.

Бр. 50-13659/1
21 септември 1983 година
Белград

Директор
на Сојузниот завод за
стандардизација

Букашин Драгоевиќ, с. р.

670.

Врз основа на член 22 став 2 од Законот за стандардизацијата („Службен лист на СФРЈ“, бр. 38/77 и 11/80), директорот на Сојузниот завод за стандардизација пропишува

П РА В И Л Н И К ЗА ЈУГОСЛОВЕНСКИТЕ СТАНДАРДИ ЗА ТРАНСПОРТНИ ЛЕНТИ И ТРАНСПОРТЕРИ СО ЛЕНТА

Член 1

Со овој правилник се пропишуваат југословенските стандарди за транспортни ленти и транспортери со лента, кои ги имаат следните називи и ознаки:

1) Транспортни ленти. Испитување на запаливоста на лента на фриксионен барабан — — — — JUS G.E2 235

2) Транспортни ленти. Одредување на отпорноста кон топлина — — — — JUS G.E2.236

3) транспортни ленти со текстилни влошки за рудници со подземна експлоатација на јаглен. Технички услови за запаливоста и испитување на запаливоста во тунел — — — — JUS G.E2.261

4) Транспортери со лента Амортизирачки прстени за носечки валјаци и дискови за повратни валјаци. Главни мерни — — — — JUS G.E2.270

Член 2

Југословенските стандарди од член 1 на овој правилник се составен дел на овој правилник, а се објавуваат во посебно издание на Сојузниот завод за стандардизација.

Член 3

Југословенските стандарди од член 1 на овој правилник се задолжителни во целост, а ќе се применуваат на транспортни ленти и транспортери со лента што ќе се произведат односно увезат од денот на влегувањето во сила на овој правилник.

Член 4

Овој правилник влегува во сила по истекот на три месеци од денот на објавувањето во „Службен лист на СФРЈ“.

Бр. 50-13902/1
23 септември 1983 година
Белград

Директор
на Сојузниот завод за
стандардизација,
Букашин Драгоевиќ, с. р.

671.

Врз основа на член 22 став 2 од Законот за стандардизацијата („Службен лист на СФРЈ“, бр. 38/77 и 11/80), директорот на Сојузниот завод за стандардизација пропишува

П РА В И Л Н И К**ЗА ЈУГОСЛОВЕНСКИОТ СТАНДАРД ЗА ЕЛЕКТРИЧНИ ВРТЛИВИ МАШИНИ****Член 1**

Со овој правилник се пропишува југословенскиот стандард за електрични вртливи машини што го има следниот назив и ознака:

Електрични вртливи машини Ознака на стегалките и на насоката на бртење — — — — — JUS N.G0.010

Член 2

Југословенскиот стандард од член 1 на овој правилник е составен дел на овој правилник, а се објавува во посебно издание на Сојузниот завод за стандардизација.

Член 3

Југословенскиот стандард од член 1 на овој правилник е задолжителен во целост, а ќе се применува на електрични вртливи машини што ќе се произведат односно увезат од денот на влегувањето во сила на овој правилник.

Член 4

Овој правилник влегува во сила по истекот на шест месеци од денот на објавувањето во „Службен лист на СФРЈ“.

Бр. 50-13649/1
21 септември 1983 година
Белград

Директор
на Сојузниот завод за
стандардизација,
Букашин Драгоевиќ, с. р.

672.

Врз основа на член 22 став 2 од Законот за стандардизацијата („Службен лист на СФРЈ“, бр. 38/77 и 11/80), директорот на Сојузниот завод за стандардизација пропишува

П РА В И Л Н И К**ЗА ЈУГОСЛОВЕНСКИТЕ СТАНДАРДИ ЗА СТАНДАРДНИ БРОЕВИ****Член 1**

Со овој правилник се пропишуваат југословенските стандарди за стандардни броеви што ги имаат следните називи и ознаки:

- 1) Стандардни броеви. Редови на стандардните броеви — — — — — JUS A.A0.001
- 2) Стандардни броеви. Примена на стандардните броеви и на редовите на стандардните броеви — — — — — JUS A.A0.002
- 3) Стандардни броеви. Примена на модификуваните стандардни броеви — — — — — JUS A.A0.005

Член 2

Југословенските стандарди од член 1 на овој правилник се составен дел на овој правилник, а се објавуваат во посебно издание на Сојузниот завод за стандардизација.

Член 3

Југословенските стандарди од член 1 на овој правилник се задолжителни во целост, а ќе се применуваат на стандардните броеви од денот на влегувањето во сила на овој правилник.

Член 4

Со денот на влегувањето во сила на овој правилник престануваат да важат југословенските стандарди што ги имаат следните називи и ознаки:

- 1) Стандардни броеви: Бројчени вредности и дефиниции — — — — — JUS A.A0.001
 - 2) Стандардни броеви: Насоки за примена — — — — — JUS A.A0.002
- донесени со Решението за југословенските стандарди за стандардни броеви и за плоскати и клинестите расцепки („Службен лист на СФРЈ“, бр. 21/56).

Член 5

Овој правилник влегува во сила по истекот на три месеци од денот на објавувањето во „Службен лист на СФРЈ“.

Бр. 50-13648/1
21 септември 1983 година
Белград

Директор
на Сојузниот завод за
стандардизација,
Букашин Драгоевиќ, с. р.

673.

Врз основа на член 22 став 2 од Законот за стандардизацијата („Службен лист на СФРЈ“, бр. 38/77 и 11/80), директорот на Сојузниот завод за стандардизација пропишува

П РА В И Л Н И К**ЗА ЈУГОСЛОВЕНСКИТЕ СТАНДАРДИ ЗА КЕРАМИЧКИ ПЛОЧКИ И САНИТАРНА ОПРЕМА****Член 1**

Со овој правилник се пропишуваат југословенските стандарди за керамички плочки и санитарна опрема што ги имаат следните називи и ознаки:

- 1) Керамички плочки. Определување на коефициентот на линеарното термичко ширење за плочки со специјална намена — — — — — JUS B.D8.052
- 2) Керамички плочки. Определување на отпорноста на температурни промени (според методата на Харкорт) — — — — — JUS B.D8.054
- 3) Керамички плочки. Определување на впивањето на вода — — — — — JUS B.D8.056
- 4) Керамички плочки. Испитување на отпорноста спрема замрзнување — — — — — JUS B.D8.058
- 5) Керамички плочки. Определување на отпорноста на површината на глазирани плочки спрема абеење — — — — — JUS B.D8.062
- 6) Керамички плочки. Определување на тврдоста според Мос — — — — — JUS B.D8.064

- 7) Керамички плочки. Определување на цврстината на свиткување — — — — — JUS B.D8.066
 8) Керамички плочки. Проверување на мерите и изгледот на видната површина — — — — — JUS B.D8.063
 9) Керамички плочки. Определување на отпорноста на глазирани плочки на хемикалии — — — — — JUS B.D8.092
 10) Керамички плочки и санитарна опрема. Проверка на квалитетот — — — — — JUS B.D8.099

Член 2

Југословенските стандарди од член 1 на овој правилник се составен дел на овој правилник, а се објавуваат во посебно издание на Сојузниот завод за стандардизација.

Член 3

Освен југословенските стандарди JUS B.D8.052, JUS B.D8.054, JUS B.D8.062 и JUS B.D8.092 чие применување не е задолжително, југословенските стандарди од член 1 на овој правилник се задолжителни во целост, а ќе се применуваат на керамички плочки и санитарна опрема што ќе се произведе односно увезе од денот на влегувањето во сила на овој правилник.

Член 4

Овој правилник влегува во сила по истекот на три месеци од денот на објавувањето во „Службен лист на СФРЈ“.

Бр. 50-13661/1
 21 септември 1983 година
 Белград

Директор
 на Сојузниот завод за
 стандардизација,
 Вукашин Драгоевиќ, с. р.

674.

Врз основа на член 22 став 2 од Законот за стандардизацијата („Службен лист на СФРЈ“, бр. 38/77 и 11/80), директорот на Сојузниот завод за стандардизација пропишува

ПРАВИЛНИК

ЗА ЈУГОСЛОВЕНСКИТЕ СТАНДАРДИ ЗА ПОЛУСПРОВОДНИЧКИ ДИСКРЕТНИ КОМПОНЕНТИ

Член 1

Со овој правилник се пропишуваат југословенските стандарди за полупроводнички дискретни компоненти што ги имаат следните називи и ознаки:

- 1) Селенски одводници на пренапон. Гранични вредности и карактеристики — — — — — JUS N.R1.399
 2) Двонасочни триодни тиристор (тријади). Метода на мерење на критичната брзина на растење на напонот — — — — — JUS N.R1.621

Член 2

Југословенските стандарди од член 1 на овој правилник се составен дел на овој правилник, а се објавуваат во посебно издание на Сојузниот завод за стандардизација.

Член 3

Југословенските стандарди од член 1 на овој правилник се задолжителни во целост, а ќе се при-

менуваат на полупроводнички дискретни компоненти што ќе се произведат односно увезат од денот на влегувањето во сила на овој правилник.

Член 4

Овој правилник влегува во сила по истекот на три месеци од денот на објавувањето во „Службен лист на СФРЈ“.

Бр. 50-13663/1
 21 септември 1983 година
 Белград

Директор
 на Сојузниот завод за
 стандардизација,
 Вукашин Драгоевиќ, с. р.

675.

Врз основа на член 22 став 2 од Законот за стандардизацијата („Службен лист на СФРЈ“, бр. 38/77 и 11/80), директорот на Сојузниот завод за стандардизација пропишува

ПРАВИЛНИК

ЗА ЈУГОСЛОВЕНСКИТЕ СТАНДАРДИ ЗА ТЕЛЕКОМУНИКАЦИИ

Член 1

Со овој правилник се пропишуваат југословенските стандарди за телекомуникации што ги имаат следните називи и ознаки:

- 1) Телекомуникации. Гајтани изолирани со PVC — маса.
 Општи технички барања — — — — — JUS N.C2.031
 2) Телекомуникации. Свитлив монтажен спроводник со изолација од PVC-маса. Тип TM 70 — — — — — JUS N.C2.270
 3) Телекомуникации. Приклучен гајтан од типот TG 40 — — — — — JUS N.C2.340
 4) Телекомуникации. Приклучен гајтан со парици од типот TG 41 и TG 41 S — — — — — JUS N.C2.341
 5) Телекомуникации. Гајтан за телекомуникациони апарати од типот TG 90 — — — — — JUS N.C2.390
 6) Телекомуникации. Гајтан за телекомуникациони апарати од типот TG 91 — — — — — JUS N.C2.391

Член 2

Југословенските стандарди од член 1 на овој правилник се составен дел на овој правилник, а се објавуваат во посебно издание на Сојузниот завод за стандардизација.

Член 3

Југословенските стандарди од член 1 на овој правилник се задолжителни во целост, а ќе се применуваат на телекомуникации од денот на влегувањето во сила на овој правилник.

Член 4

Со денот на влегувањето во сила на овој правилник престануваат да важат југословенските стандарди што ги имаат следните називи и ознаки:

- 1) Телекомуникации. Гајтани изолирани со термопластични маси. Општи технички прописи — — — — — JUS N.C2.031

2) Телекомуникации. Приклучен гајтан, отпорен спрема прскачка вода, TG 40 — — — — — JUS N.C2.340

3) Телекомуникации. Приклучен гајтан со впредени парици, отпорен спрема прскачка вода, TG 41 — — — — — JUS N.C2.341

4) Телекомуникации. Гајтан за телекомуникациони апарати, отпорен спрема прскачка вода, TG 90. — — — — — JUS N.C2.390
донесени со Решението за југословенските стандарди за гајтани за телекомуникации („Службен лист на СФРЈ“, бр. 31/67).

Член 5

Со денот на влегувањето во сила на овој правилник престанува да важи Решението за југословенскиот стандард за кабли за телекомуникации („Службен лист на СФРЈ“, бр. 47/65).

Член 6

Овој правилник влегува во сила по истекот на три месеци од денот на објавувањето во „Службен лист на СФРЈ“.

Бр. 50-13654/1
21 септември 1983 година
Белград

Директор
на Сојузниот завод за
стандардизација,

Вукашин Драгоевиќ, с. р.

676.

Брз основа на член 22 став 2 од Законот за стандардизацијата („Службен лист на СФРЈ“, бр. 38/77 и 11/80), директорот на Сојузниот завод за стандардизација пропишува

П РА В И Л Н И К

ЗА ЈУГОСЛОВЕНСКИТЕ СТАНДАРДИ ЗА МЕТОДИТЕ НА ИСПИТУВАЊЕ НА ИНДУСТРИСКИТЕ И ОТПАДНИТЕ ВОДИ

Член 1

Со овој правилник се пропишуваат југословенските стандарди за методите на испитување на индустриските и отпадните води што ги имаат следните називи и ознаки:

1) Испитување на индустриските и отпадните води. Определување на содржината на бакарот. Спектрофотометриска метода со оксалдихидразид JUS H.Z1.100

2) Испитување на индустриските и отпадните води. Определување на содржината на бакарот. Спектрофотометриска метода со натриумдиетилдитиокарбамат — — — — — JUS H.Z1.101

3) Испитување на индустриските и отпадните води. Определување на содржината на кадмиумот. Спектрофотометриска метода со дифенил-тиокарбазид-дитизон — — — — — JUS H.Z1.102

4) Испитување на индустриските и отпадните води. Определување на содржината на кадмиумот. Поларографска метода — — — — — JUS H.Z1.103

5) Испитување на индустриските и отпадните води. Определување на содржината на хромот. Спектрофотометриска метода со дифенил-тиокарбазид-дитизон — — — — — JUS H.Z1.104

6) Испитување на индустриските и отпадните води. Определување на содржината на железото. Спектрофотометриска метода со 1,10-фенантролин JUS H.Z1.170

7) Испитување на индустриските и отпадните води. Определување на содржината на железото. Спектрофотометриска метода со калиумроданид JUS H.Z1.171

Член 2

Југословенските стандарди од член 1 на овој правилник се составен дел на овој правилник, а се објавуваат во посебно издание на Сојузниот завод за стандардизација.

Член 3

Применувањето на југословенските стандарди од член 1 на овој правилник не е задолжително.

Член 4

Со денот на влегувањето во сила на овој правилник престанува да важи југословенскиот стандард што го има следниот назив и ознака:

Испитување на води. Одредување на содржината на железо — — — — — JUS H.Z1.170
донесен со Решението за југословенските стандарди од областа на испитувањето на води („Службен лист на СФРЈ“, бр. 29/74).

Член 5

Овој правилник влегува во сила по истекот на три месеци од денот на објавувањето во „Службен лист на СФРЈ“.

Бр. 50-13660/1
21 септември 1983 година
Белград

Директор
на Сојузниот завод за
стандардизација,

Вукашин Драгоевиќ, с. р.

677.

Брз основа на член 22 став 2 од Законот за стандардизацијата („Службен лист на СФРЈ“, бр. 38/77 и 11/80), директорот на Сојузниот завод за стандардизација пропишува

П РА В И Л Н И К

ЗА ЈУГОСЛОВЕНСКИТЕ СТАНДАРДИ ЗА СИЈАЛИЦИ

Член 1

Со овој правилник се пропишуваат југословенските стандарди за сијалици што ги имаат следните газиви и ознаки:

1) Методи на мерење на порастот на температурата на подножјето на сијалица — — — — — JUS N.L0.003

2) Подножје за сијалици. Префокусно подножје P 45 t — 4 I. Склоп со прстен на готова сијалица. Главни метри — — — — — JUS N.L1.170

3) Сијалици за општа употреба. Сијалици во форма на топка. Главни мери и карактеристики — — — JUS N.L1.202

4) Сијалици за општа употреба. Сијалици во форма на печурка. Главни мери и карактеристики — — — JUS N.L1.204

5) Сијалици за општа употреба. Обични сијалици со трајност од 1500 h. Главни мери и карактеристики — — — JUS N.L1.205

6) Сијалици за општа употреба. Сијалици во форма на печурка со трајност од 1500 h. Главни мери и карактеристики — — — — — JUS N.L1.206

7) Сијалици за општа употреба. Сијалици во форма на топка со трајност од 1500 h. Главни мери и карактеристики — — — — — JUS N.L1.207

8) Сијалици за општа употреба. Сијалици во форма на свеќа со трајност од 1500 h. Главни мери и карактеристики — — — — — JUS N.L1.208

Член 2

Југословенските стандарди од член 1 на овој правилник се составен дел на овој правилник, а се објавуваат во посебно издание на Сојузниот завод за стандардизација.

Член 3

Југословенските стандарди од член 1 на овој правилник се задолжителни во целост, а ќе се применуваат на сијалици што ќе се произведат односно увезат од денот на влегувањето во сила на овој правилник.

Член 4

Со денот на влегувањето во сила на овој правилник престануваат да важат југословенските стандарди што ги имаат следните називи и ознаки:

1) Сијалици со влакно од волфрам за општа употреба. Технички прописи и испитувања — — — — — JUS N.L1.003 донесен со Решението за југословенските стандарди за сијалици со влакно од волфрам за општа употреба („Службен лист на СФРЈ“, бр. 6/64).

2) Сијалици за општа употреба. Сијалици во форма на топка. Главни мери и карактеристики — — — — — JUS N.L1.202 донесен со Решението за југословенските стандарди за електрични сијалици („Службен лист на СФРЈ“, бр. 9/67).

3) Подножја за сијалици. Префокусно подножје Р 45 t — 4 l. Скоп со прстен на готова сијалица. Главни мери — — — — — JUS N.L1.170 донесен со Решението за југословенските стандарди за подножја на сијалици за моторни возила („Службен лист на СФРЈ“, бр. 18/68).

Член 5

Овој правилник влегува во сила по истекот на три месеци од денот на објавувањето во „Службен лист на СФРЈ“.

Бр. 50-13650/1
21 септември 1983 година
Белград

Директор
на Сојузниот завод за
стандардизација,
Вукашин Драгоевиќ, с. р.

678.

Врз основа на член 22 став 2 од Законот за стандардизацијата („Службен лист на СФРЈ“, бр. 38/77 и 11/30), директорот на Сојузниот завод за стандардизација пропишува

П РА В И Л Н И К

ЗА ЈУГОСЛОВЕНСКИТЕ СТАНДАРДИ ЗА НАФТА И ПРОИЗВОДИ ОД НАФТА

Член 1

Со овој правилник се пропишуваат југословенските стандарди за нафта и производи од нафта што ги имаат следните називи и ознаки:

1) Испитување на производите од нафта. Определување на карактеристиките на дестилацијата — — — JUS B.H8.028

2) Испитување на нафтата и производите од нафта. Определување на напонот на парите според методот на Реид — — — — — JUS B.H8.030

3) Испитување на нафтата и производите од нафта. Определување на точката на заматување и течење — JUS B.H8.034

4) Испитување на нафтата и производите од нафта. Определување на пепелот — — — — — JUS B.H8.041

5) Испитување на производите од нафта. Определување на корозивноста врз бакарот — — — — — JUS B.H8.042

6) Испитување на нафтата и производите од нафта. Определување на коксот според Конрадсон (Conradson) JUS B.H8.051

Член 2

Југословенските стандарди од член 1 на овој правилник се составен дел на овој правилник, а се објавуваат во посебно издание на Сојузниот завод за стандардизација.

Член 3

Југословенските стандарди од член 1 на овој правилник се задолжителни во целост, а ќе се применуваат на нафта и производи од нафта што ќе се произведат односно увезат од денот на влегувањето во сила на овој правилник.

Член 4

Со денот на влегувањето во сила на овој правилник престануваат да важат југословенските стандарди што ги имаат следните називи и ознаки:

1) Испитување на течни горива. Определување на притисокот на пареата по Реид — — — — — JUS B.H8.030

2) Испитување на мазива. Определување на пепелот во маслата со потекло од нафта — — — — — JUS B.H8.041

3) Испитување на течни горива. Определување на корозивноста на нафтениите деривати со помош на бакарна лента — — — — — JUS B.H8.042 донесени со Решението за југословенските стандарди од областа на испитувањето на нафтениите деривати („Службен лист на СФРЈ“, бр. 11/66)

4) Испитување течни горива и мазива. Определување на точката на заматувањето и точката на пелтосувањето — — — — — JUS B.H8.034 донесен со Решението за југословенските стандарди од областа на испитувањето на нафтени деривати („Службен лист на СФРЈ“, бр. 39/66);

5) Испитување на течни горива и мазива. Определување на коксниот остаток според Конрадсон — — — JUS B.N8.051 донесен со Решението за југословенските стандарди од областа на испитувањето на нафтени деривати („Службен лист на СФРЈ“, бр. 33/70).

Член 5

Со денот на влегувањето во сила на овој правилник престанува да важи Решението за југословенскиот стандард за определување дестилација на нафтени производи („Службен лист на СФРЈ“, бр. 31/66).

Член 6

Овој правилник влегува во сила по истекот на три месеци од денот на објавувањето во „Службен лист на СФРЈ“.

Бр. 50-13655/1
21 септември 1983 година
Белград

Директор
на Сојузниот завод за
стандардизација,
Букашин Драгоевиќ, с. р.

679.

Врз основа на член 22 став 2 од Законот за стандардизацијата („Службен лист на СФРЈ“, бр. 38/77 и 11/80), директорот на Сојузниот завод за стандардизација пропишува

П РА В И Л Н И К ЗА ЈУГОСЛОВЕНСКИТЕ СТАНДАРДИ ЗА КЕРАМИЧКИ ПЛОЧКИ

Член 1

Со овој правилник се пропишуваат југословенските стандарди за керамички плочки што ги имаат следните називи и ознаки:

- 1) Керамички плочки. Пресувани плочки за внатрешно обложување. Технички услови — — — — — JUS B.D1.300
- 2) Керамички плочки. Пресувани плочки за внатрешно обложување. Облик, мери и класификација — — — — — JUS B.D1.301
- 3) Керамички плочки. Пресувани глазирани и неглазирани подни плочки. Технички услови — — — — — JUS B.D1.305
- 4) Керамички плочки. Пресувани глазирани и неглазирани подни плочки. Облик, мери и класификација — — — — — JUS B.D1.306
- 5) Керамички плочки. Влечени плочки. Технички услови — — — — — JUS B.D1.334
- 6) Керамички плочки. Влечени плочки. Облик, мери и класификација — — — — — JUS B.D1.335

Член 2

Југословенските стандарди од член 1 на овој правилник се составен дел на овој правилник, а се објавуваат во посебно издание на Сојузниот завод за стандардизација

Член 3

Југословенските стандарди од член 1 на овој правилник се задолжителни во целост, а ќе се при-

менуваат на керамички плочки што ќе се произведат односно увезат од денот на влегувањето во сила на овој правилник.

Член 4

Со денот на влегувањето во сила на овој правилник престануваат да важат југословенските стандарди што ги имаат следните називи и ознаки:

- 1) Керамички плочки. Глазирани подни порозни плочки. Облик, мери и класификација — — — — — JUS B.D1.100
 - 2) Керамички плочки. Глазирани подни порозни плочки. Технички услови и испитувања — — — — — JUS B.D1.101
 - 3) Керамички плочки. Глазирани ѕидни плочки. Технички услови — — — — — JUS B.D1.300
 - 4) Керамички плочки. Глазирани ѕидни плочки. Облик, мери и класификација — — — — — JUS B.D1.301
 - 5) Керамички плочки. Глазирани подни плочки. Облик, мери и класификација — — — — — JUS B.D1.306
 - 6) Керамички плочки. Неглазирани подни плочки. Технички услови — — — — — JUS B.D1.310
 - 7) Керамички плочки. Глазирани подни плочки. Технички услови — — — — — JUS B.D1.315
 - 8) Керамички плочки. Неглазирани подни плочки. Облик, мери и класификација — — — — — JUS B.D1.320
 - 9) Керамички плочки. Влечени плочки. Технички услови — — — — — JUS B.D1.334
 - 10) Керамички плочки. Влечени плочки. Облик, мери и класификација — — — — — JUS B.D1.335
- донесени со Правилникот за југословенските стандарди за керамички плочки („Службен лист на СФРЈ“, бр. 31/81)

Член 5

Овој правилник влегува во сила по истекот на шест месеци од денот на објавувањето во „Службен лист на СФРЈ“.

Бр. 50-13662/1
21 септември 1983 година
Белград

Директор
на Сојузниот завод за
стандардизација,
Букашин Драгоевиќ, с. р.

680.

Врз основа на член 22 став 2 од Законот за стандардизацијата („Службен лист на СФРЈ“, бр. 38/77 и 11/80), директорот на Сојузниот завод за стандардизација пропишува

П РА В И Л Н И К ЗА ЈУГОСЛОВЕНСКИОТ СТАНДАРД ЗА ДЕТСКИ ИГРАЧКИ

Член 1

Со овој правилник се пропишува југословенскиот стандард за детски играчки што го има следниот назив и ознака:

- Барања за безбедност. Детски играчки напојувани од мрежа. Посебни технички услови и испитувања JUS N.M2.196

Член 2

Југословенскиот стандард од член 1 на овој правилник е составен дел на овој правилник, а се објавува во посебно издание на Сојузниот завод за стандардизација.

Член 3

Југословенскиот стандард од член 1 на овој правилник е задолжителен во целост, а ќе се применува на детски играчки напојувани од мрежа што ќе се произведат односно увезат од денот на влегувањето во сила на овој правилник.

Член 4

Овој правилник влегува во сила по истекот на девет месеци од денот на објавувањето во „Службен лист на СФРЈ“.

Бр. 50-13658/1
21 септември 1983 година
Белград

Директор
на Сојузниот завод за
стандардизација,
Букашин Драгоевиќ, с. р.

681.

Врз основа на член 22 став 2 од Законот за стандардизацијата („Службен лист на СФРЈ“, бр. 38/77 и 11/80), директорот на Сојузниот завод за стандардизација пропишува

П РА В И Л Н И К

ЗА ЈУГОСЛОВЕНСКИОТ СТАНДАРД ЗА ОЗНАКИ НА КОЛОВОЗОТ

Член 1

Со овој правилник се пропишува југословенскиот стандард за ознака на коловозот што го има следниот назив и ознака:

Ознаки на коловозот. Бои за тенокослојни ознаки на коловозот. Технички услови — — — — — JUS Z.S2.240

Член 2

Југословенскиот стандард од член 1 на овој правилник е составен дел на овој правилник, а се објавува во посебно издание на Сојузниот завод за стандардизација.

Член 3

Југословенскиот стандард од член 1 на овој правилник е задолжителен во целост, а ќе се применува на ознаки на коловозот од денот на влегувањето во сила на овој правилник.

Член 4

Овој правилник влегува во сила по истекот на три месеци од денот на објавувањето во „Службен лист на СФРЈ“.

Бр. 50-13651/1
21 септември 1983 година
Белград

Директор
на Сојузниот завод за
стандардизација,
Букашин Драгоевиќ, с. р.

682.

Врз основа на член 22 став 2 од Законот за стандардизацијата („Службен лист на СФРЈ“, бр. 38/77 и 11/80), директорот на Сојузниот завод за стандардизација пропишува

П РА В И Л Н И К

ЗА ЈУГОСЛОВЕНСКИТЕ СТАНДАРДИ ЗА ЧИСТИ ХЕМИКАЛИИ

Член 1

Со овој правилник се пропишуваат југословенските стандарди за чисти хемикалии што ги имаат следните називи и ознаки:

- 1) Чисти хемикалии. Калиумдицијаноаурат (I). Технички услови — — — — — JUS H.G2.093
- 2) Чисти хемикалии. Калиумдицијаноаурат (I). Определување на содржината на злато. Гравиметриска метода — — — — — JUS H.G8.176
- 3) Чисти хемикалии. Калиумдицијаноаурат (I). Определување на содржината на слободните цијаниди. Потенциометриска метода — — — — — JUS H.G8.177
- 4) Чисти хемикалии. Калиумдицијаноаурат (I). Определување на содржината на олово. Турбидиметриска метода — — — — — JUS H.G8.178
- 5) Чисти хемикалии. Калиумдицијаноаурат (I). Определување на содржината на бакар. Потенциометриска метода — — — — — JUS H.G8.179
- 6) Чисти хемикалии. Калиумдицијаноаурат (I). Определување на содржината на железо. Спектрофотометриска метода — — — — — JUS H.G8.180
- 7) Чисти хемикалии. Калиумдицијаноаурат (I). Определување на содржината на сребро. Спектрофотометриска метода — — — — — JUS H.G8.181
- 8) Чисти хемикалии. Калиумдицијаноаурат (I). Определување на содржината на материјал нерастворливи во вода. Гравиметриска метода — — — — — JUS H.G8.182

Член 2

Југословенските стандарди од член 1 на овој правилник се составен дел на овој правилник, а се објавуваат во посебно издание на Сојузниот завод за стандардизација.

Член 3

Југословенските стандарди од член 1 на овој правилник се задолжителни во целост, а ќе се применуваат на калиумдицијаноаурат (I) што ќе се произведе односно увезе од денот на влегувањето во сила на овој правилник.

Член 4

Овој правилник влегува во сила по истекот на три месеца од денот на објавувањето во „Службен лист на СФРЈ“.

Бр. 50-13652/1
21 септември 1983 година
Белград

Директор
на Сојузниот завод за
стандардизација,
Букашин Драгоевиќ, с. р.

683.

Врз основа на член 22 став 2 од Законот за стандардизацијата („Службен лист на СФРЈ“, бр. 38/77 и 11/80), директорот на Сојузниот завод за стандардизација пропишува

П РА В И Л Н И К

ЗА ЈУГОСЛОВЕНСКИТЕ СТАНДАРДИ ЗА КАЛЦИУМФЛУОРИД, ТЕХНИЧКИ

Член 1

Со овој правилник се пропишуваат југословенските стандарди за калциумфлуорид, технички, што ги имаат следните називи и ознаки:

- 1) Калциумфлуорид, технички. Определување на флотационите реагенси. Гравиметриска метода — — JUS H.B8.425
- 2) Калциумфлуорид, технички. Определување на загубата на маса на температура од 150°C. Гравиметриска метода — — — — — JUS H.B8.426
- 3) Калциумфлуорид, технички. Определување на содржината на карбонати. Волуметриска метода — — JUS H.B8.427
- 4) Калциумфлуорид, технички. Определување на содржината на сулфид. Волуметриска метода — — — JUS H.B8.428
- 5) Калциумфлуорид, технички. Определување на содржината на бариумсулфат. Гравиметриска метода — JUS H.B8.429
- 6) Калциумфлуорид, технички. Определување на содржината на сидициум. Фотометриска метода — — JUS H.B8.430
- 7) Калциумфлуорид, технички. Определување на содржината на активен флуор. Потенциометриска метода — — — — — JUS H.B8.431
- 8) Калциумфлуорид, технички. Определување на содржината на вкупниот фосфор. Фотометриска метода — — — — — JUS H.B8.432

Член 2

Југословенските стандарди од член 1 на овој правилник се составен дел на овој правилник, а се објавуваат во посебно издание на Сојузниот завод за стандардизација.

Член 3

Применувањето на југословенските стандарди од член 1 на овој правилник не е задолжително.

Член 4

Овој правилник влегува во сила по истекот на три месеци од денот на објавувањето во „Службен лист на СФРЈ“.

Бр. 50-13653/1
21 септември 1983 година
Белград

Директор
на Сојузниот завод за
стандардизација
Букашин Драгоевиќ, с. р.

684.

Врз основа на член 22 став 2 од Законот за стандардизацијата („Службен лист на СФРЈ“, бр. 38/77 и 11/80), директорот на Сојузниот завод за стандардизација пропишува

П РА В И Л Н И К

ЗА ЈУГОСЛОВЕНСКИТЕ СТАНДАРДИ ЗА ТОПЛОТНА ТЕХНИКА ВО ВИСОКОГРАДБАТА

Член 1

Со овој правилник се пропишуваат југословенските стандарди за тоplotна техника во високоградбата што ги имаат следните називи и ознаки:

- 1) Топлотна техника во високоградбата. Лабораториски методи за испитување на преминот на топлотина во градежните конструкции на згради JUS U.J5.060
- 2) Топлотна техника во високоградбата. Теренски методи за мерење на преминот на топлина во градежните конструкции на згради — — JUS U.J5.062
- 3) Топлотна техника во високоградбата. Воздушна пропустливост на станот — — — — — JUS U.J5.100

Член 2

Југословенските стандарди од член 1 на овој правилник се составен дел на овој правилник, а се објавуваат во посебно издание на Сојузниот завод за стандардизација.

Член 3

Југословенските стандарди од член 1 на овој правилник се задолжителни во целост, а ќе се применуваат на високоградбата од денот на влегувањето во сила на овој правилник.

Член 4

Овој правилник влегува во сила по истекот на три месеца од денот на објавувањето во „Службен лист на СФРЈ“

Бр. 50-13656/1
21 септември 1983 година
Београд

Директор
на Сојузниот завод за
стандардизација,
Букашин Драгоевиќ, с. р.

685.

Врз основа на член 22 став 2 од Законот за стандардизацијата („Службен лист на СФРЈ“ бр. 38/77 и 11/80), директорот на Сојузниот завод за стандардизација пропишува

П РА В И Л Н И К

ЗА ЈУГОСЛОВЕНСКИОТ СТАНДАРД ЗА РАДИОКОМУНИКАЦИИ

Член 1

Со овој правилник се пропишува југословенскиот стандард за радиокомуникации, кој го има следниот назив и ознака:

Радиокомуникации. Уреди што се користат во мобилните служби. Методи на мерењето. Термини и дефиниции и услови на мерењето — — JUS N.N6.210

Член 2

Југословенскиот стандард од член 1 на овој правилник е составен дел на овој правилник, а се објавува во посебно издание на Сојузниот завод за стандардизација.

Член 3

Југословенскиот стандард од член 1 на овој правилник е задолжителен во целост, а ќе се применува на радиокомуникации од денот на влегувањето во сила на овој правилник.

Член 4

Овој правилник влегува во сила на 1 јануари 1984 година.

Бр. 50-13901/1
23 септември 1983 година
Белград

Директор
на Сојузниот завод за
стандардизација,
Букашин Драгосвиќ, с. р.

686.

Врз основа на член 22 став 2 од Законот за стандардизацијата („Службен лист на СФРЈ“, бр. 38/77 и 11/80), директорот на Сојузниот завод за стандардизација пропишува

П РА В И Л Н И К ЗА ЈУГОСЛОВЕНСКИОТ СТАНДАРД ЗА ЕЛЕМЕНТИ ЗА СПОЈУВАЊЕ

Член 1

Со овој правилник се пропишува југословенскиот стандард за елементи за спојување што го има следниот назив и ознака.

Завртки со шестострана широка глава за точно налегнување, за споеви на носечки челични конструкции, од класа на изработка В — — — — JUS M.B1.067

Член 2

Југословенскиот стандард од член 1 на овој правилник е составен дел на овој правилник, а се објавува во посебно издание на Сојузниот завод за стандардизација.

Член 3

Југословенскиот стандард од член 1 на овој правилник е задолжителен во целост, а ќе се применува на завртки за споеви на носечки челични конструкции што ќе се произведат односно увезат од денот на влегувањето во сила на овој правилник.

Член 4

Со денот на влегувањето во сила на овој правилник престанува да важи југословенскиот стандард што го има следниот назив и ознака:

Вијци со шестострана широка глава за точно налегнување, за споеви на носечки челични конструкции, од класа на изработка В — — JUS M.B1.067 донесен со Правилникот за југословенските стандарди за елементи за спојување („Службен лист на СФРЈ“, бр. 12/82).

Член 5

Овој правилник влегува во сила по истекот на три месеци од денот на објавувањето во „Службен лист на СФРЈ“.

Бр. 50-13657/1
21 септември 1983 година
Белград

Директор
на Сојузниот завод за
стандардизација,
Букашин Драгосвиќ, с. р.

НАЗНАЧУВАЊА И РАЗРЕШУВАЊА

Врз основа на член 244 став 1 од Законот за основите на системот на државната управа и за Сојузниот извршен совет и сојузните органи на управата („Службен лист на СФРЈ“, бр. 22/78 и 21/82), Сојузниот извршен совет донесува

Р Е Ш Е Н И Е

ЗА РАЗРЕШУВАЊЕ ПОМОШНИК НА ДИРЕКТОРОТ НА СОЈУЗНИОТ ЗАВОД ЗА МЕЃУНАРОДНА НАУЧНА, ПРОСВЕТНО-КУЛТУРНА И ТЕХНИЧКА СОРАБОТКА

Се разрешува од должноста помошник на директорот на Сојузниот завод за меѓународна научна, просветно-културна и техничка соработка Аким Миќовиќ, поради истекот на времето на кое е назначен.

Именуваниот се става на располагање во смисла на член 249 од Законот за основите на системот на државната управа и за Сојузниот извршен совет и сојузните органи на управата.

С.п.б.р. 1061
5 октомври 1983 година
Белград

Сојузен извршен совет

Потпретседател,
Борисав Сребриќ, с. р.

Врз основа на член 244 став 1 од Законот за основите на системот на државната управа и за Сојузниот извршен совет и сојузните органи на управата („Службен лист на СФРЈ“, бр. 22/78 и 21/82), Сојузниот извршен совет донесува

Р Е Ш Е Н И Е

ЗА РАЗРЕШУВАЊЕ ПОМОШНИК НА СОЈУЗНИОТ СЕКРЕТАР ЗА НАДВОРЕШНА ТРГОВИЈА

Се разрешува од должноста помошник на сојузниот секретар за надворешна трговија Ринко Мир, со 30 септември 1983 година, поради заминување на друга должноост.

С.п.б.р. 1100
5 октомври 1983 година
Белград

Сојузен извршен совет

Потпретседател,
Борисав Сребриќ, с. р.

Врз основа на член 244 став 1 од Законот за основите на системот на државната управа и за Сојузниот извршен совет и сојузните органи на управата („Службен лист на СФРЈ“, бр. 23/78 и 21/82), Сојузниот извршен совет донесува

РЕШЕНИЕ

ЗА РАЗРЕШУВАЊЕ ПОМОШНИК НА ДИРЕКТОРОТ НА СОЈУЗНОТО БИРО ЗА РАБОТИ НА ВРАБОТУВАЊЕТО

Се разрешува од должноста помошник на директорот на Сојузното биро за работи на вработувањето Драгољуб Јосифовиќ, поради заминување на друга должноста.

С.п.п.бр. 1101
5 октомври 1983 година
Белград

Сојузен извршен совет

Потпретседател,
Борисав Сребриќ, с. р.

Врз основа на член 244 став 1 од Законот за основите на системот на државната управа и за Сојузниот извршен совет и сојузните органи на управата („Службен лист на СФРЈ“, бр. 23/78 и 21/82), Сојузниот извршен совет донесува

РЕШЕНИЕ

ЗА НАЗНАЧУВАЊЕ ПОТСЕКРЕТАР ВО СОЈУЗНИОТ КОМИТЕТ ЗА ТРУД, ЗДРАВСТВО И СОЦИЈАЛНА ЗАШТИТА

За потсекретар во Сојузниот комитет за труд, здравство и социјална заштита се назначува Драгољуб Јосифовиќ, досегашен помошник на директорот на Сојузниот биро за работи на вработувањето.

С.п.п.бр. 1102
5 октомври 1983 година
Белград

Сојузен извршен совет

Потпретседател,
Борисав Сребриќ, с. р.

Врз основа на член 167 став 2 и член 244 став 1, а во врска со член 415 ст. 3 и 4 од Законот за основите на системот на државната управа и за Сојузниот извршен совет и сојузните органи на управата („Службен лист на СФРЈ“, бр. 23/78 и 21/82), Сојузниот извршен совет донесува

РЕШЕНИЕ

ЗА РАЗРЕШУВАЊЕ ПОМОШНИК НА ПРЕТСЕДАТЕЛОТ НА ЈУГОСЛОВЕНСКАТА КОМИСИЈА ЗА СОРАБОТКА СО ОРГАНИЗАЦИЈАТА НА ОБЕДИНЕТИТЕ НАЦИИ ЗА ПРОСВЕТА, НАУКА И КУЛТУРА (УНЕСКО)

Се разрешува од должноста помошник на претседателот на Југословенската комисија за соработка со Организацијата на обединетите нации за просвета, наука и култура (УНЕСКО) д-р Пуниша

Павловиќ, поради истекот на времето на кое е назначен и враќање на работа во Сојузниот секретаријат за надворешни работи.

На именуваниот му престанува работниот однос на 31 декември 1983 година.

С.п.п.бр. 1103
5 октомври 1983 година
Белград

Сојузен извршен совет

Потпретседател,
Борисав Сребриќ, с. р.

Врз основа на член 244 став 1, а во врска со член 415 ст. 3 и 4 од Законот за основите на системот на државната управа и за Сојузниот извршен совет и сојузните органи на управата („Службен лист на СФРЈ“, бр. 23/78 и 21/82), Сојузниот извршен совет донесува

РЕШЕНИЕ

ЗА НАЗНАЧУВАЊЕ ПОМОШНИК НА ПРЕТСЕДАТЕЛОТ НА ЈУГОСЛОВЕНСКАТА КОМИСИЈА ЗА СОРАБОТКА СО ОРГАНИЗАЦИЈАТА НА ОБЕДИНЕТИТЕ НАЦИИ ЗА ПРОСВЕТА, НАУКА И КУЛТУРА (УНЕСКО)

За помошник на претседателот на Југословенската комисија за соработка со Организацијата на обединетите нации за просвета, наука и култура (УНЕСКО) се назначува Божидар Перковиќ, поранешен директор на Издавачката работна организација „Просвета“ во Белград.

С.п.п.бр. 1104
5 октомври 1983 година
Белград

Сојузен извршен совет

Потпретседател,
Борисав Сребриќ, с. р.

Врз основа на член 236 став 2 од Законот за основите на системот на државната управа и за Сојузниот извршен совет и сојузните органи на управата („Службен лист на СФРЈ“, бр. 23/78 и 21/82), Сојузниот извршен совет донесува

РЕШЕНИЕ

ЗА НАЗНАЧУВАЊЕ ДИРЕКТОР НА СОЈУЗНОТО БИРО ЗА РАБОТИ НА ВРАБОТУВАЊЕТО

За директор на Сојузното биро за работи на вработувањето се назначува Бранко Горѓевиќ, досегашен директор на тоа сојузно биро.

С.п.п.бр. 1105
5 октомври 1983 година
Белград

Сојузен извршен совет

Потпретседател,
Борисав Сребриќ, с. р.

Врз основа на член 244 став 1 од Законот за основите на системот на државната управа и за Сојузниот извршен совет и сојузните органи на управата („Службен лист на СФРЈ“, бр. 23/78 и 21/82), Сојузниот извршен совет донесува

РЕШЕНИЕ

ЗА РАЗРЕШУВАЊЕ ПОМОШНИК НА ДИРЕКТОРОТ НА СОЈУЗНИОТ ЗАВОД ЗА МЕЃУНАРОДНА НАУЧНА, ПРОСВЕТНО-КУЛТУРНА И ТЕХНИЧКА СОРАБОТКА

Се разрешува од должноста помошник на директорот на Сојузниот завод за меѓународна научна, просветно-културна и техничка соработка Асаф Бериша, поради истекот на времето на кое е назначен.

Именуваниот се става на располагање во смисла на член 249 од Законот за основите на системот на државната управа и за Сојузниот извршен совет и сојузните органи на управата.

С.п.п.бр. 1106
5 октомври 1983 година
Белград

Сојузен извршен совет

Потпретседател,
Борисав Сребриќ, с. р.

Врз основа на член 244 став 1 од Законот за основите на системот на државната управа и за Сојузниот извршен совет и сојузните органи на управата („Службен лист на СФРЈ“, бр. 23/78 и 21/82), Сојузниот извршен совет донесува

РЕШЕНИЕ

ЗА НАЗНАЧУВАЊЕ ПОМОШНИК НА ДИРЕКТОРОТ НА СОЈУЗНИОТ ЗАВОД ЗА МЕЃУНАРОДНА НАУЧНА, ПРОСВЕТНО-КУЛТУРНА И ТЕХНИЧКА СОРАБОТКА

За помошник на директорот на Сојузниот завод на меѓународна научна, просветно-културна и техничка соработка се назначува Катарина Илиевиќ, порано помошник на директорот на Покраинскиот завод за меѓународна научна и техничка соработка на САП Војводина.

С.п.п.бр. 1107
5 октомври 1983 година
Белград

Сојузен извршен совет

Потпретседател,
Борисав Сребриќ, с. р.

Врз основа на член 10 став 3 од Уредбата за Сервисот за давање услуги за потребите на репрезентација на сојузните органи („Службен лист на СФРЈ“, бр. 6/78), Сојузниот извршен совет донесува

РЕШЕНИЕ

ЗА РАЗРЕШУВАЊЕ НАЧАЛНИК НА ВОЗДУХОПЛОВНАТА СЛУЖБА НА СЕРВИСОТ ЗА ДАВАЊЕ УСЛУГИ ЗА ПОТРЕБИТЕ НА РЕПРЕЗЕНТАЦИЈА НА СОЈУЗНИТЕ ОРГАНИ

Се разрешува од должноста началник на Воздухопловната служба на Сервисот за давање услуги

за потребите на репрезентација на сојузните органи Стеван Зориќ, поради заминување во пензија.

На именуваниот му престанува работниот однос на 31 декември 1983 година.

С.п.п.бр. 1103
5 октомври 1983 година
Белград

Сојузен извршен совет

Потпретседател,
Борисав Сребриќ, с. р.

СОДРЖИНА:

Страна

656. Уредба за дополние на Уредбата за условите и постапката за основање на заеднички финансиски организации, за условите и начинот на пристапување кон склучените договори за основање и работење на заедничките финансиски организации и за евиденцијата за одобрените договори	1525
657. Одлука за дополние на Одлуката за определување на производите и услугите од надлежност на републиките, автономните покраини и општините за кои организациите на здружен труд се должни да доставуваат ценовници заради заверка	1525
658. Одлука за издавање пригодни жовани парии по повод 40-годишнината од битката на Неретва и 40-годишнината од битката на Сутјеска	1525
659. Одлука за дополние на Одлуката за определување на највисокото ниво на цените на определени производи и услуги и за определување на производите и услугите од надлежност на федерацијата за кои организациите на здружен труд се должни да доставуваат ценовници до Сојузната заедница за работи на цените заради заверка	1526
660. Правилник за техничките нормативи за засолништа	1526
661. Решение за повлекување од промет на лекот PROCULIN капки за очи од 10 ml, серија број 14020-01 производ на „Алкалоид“ Скопје	1550
662. Решение за повлекување од промет на лекот MUCODYNE сируп од 200 ml, серија број 01040033, производ на „Зорка“ Шабач	1550
663. Решение за повлекување од промет на лекот CEDILANID капки од 10 ml, серија број 47910182 и серија број 98730381, производ на „Крка“ Ново Место	1551
664. Решение за повлекување од промет на лекот NOZINAN ампули од 30 x 25 mg, серија број 14054-01, производ на „Алкалоид“ Скопје	1551
665. Решение за повлекување од промет на лекот HONVAN таблети од 30 x 100 mg, серија број 0672028, производ на Босналијек“ Сараево	1551
666. Правилник за југословенските стандарди за средства за лична заштита	1551
667. Правилник за југословенските стандарди за водород-пероксид, технички	1552

	Страна		Страна
668. Правилник за југословенскиот стандард за проектирање и изведување на дрвени конструкции — — — — —	1552	677. Правилник за југословенските стандарди за сијалици — — — — —	1556
669. Правилник за југословенскиот стандард за радиокомуникации — — — — —	1553	678. Правилник за југословенските стандарди за нафта и производи од нафта — — — — —	1557
670. Правилник за југословенските стандарди за транспортни ленти и транспортери со лента — — — — —	1553	679. Правилник за југословенските стандарди за керамички плочки — — — — —	1558
671. Правилник за југословенскиот стандард за електрични вртливи машини — — — — —	1554	680. Правилник за југословенскиот стандард за детски играчки — — — — —	1558
672. Правилник за југословенските стандарди за стандардни броеви — — — — —	1554	681. Правилник за југословенскиот стандард за ознаки на коловозот — — — — —	1559
673. Правилник за југословенските стандарди за керамички плочки и санитарна опрема — — — — —	1554	682. Правилник за југословенските стандарди за чисти хемикалии — — — — —	1559
674. Правилник за југословенските стандарди за полупроводнички дискретни компоненти — — — — —	1555	683. Правилник за југословенските стандарди за калциумфлуорид, технички — — — — —	1560
675. Правилник за југословенските стандарди за телекомуникации — — — — —	1555	684. Правилник за југословенските стандарди за топлотна техника во високоградбата — — — — —	1560
676. Правилник за југословенските стандарди за методите на испитување на индустриските и отпадните води — — — — —	1556	685. Правилник за југословенскиот стандард за радиокомуникации — — — — —	1560
		686. Правилник за југословенскиот стандард за елементи за спојување — — — — —	1561
		Назначувања и разрецувања — — — — —	1561